

DRAUGAS

PERIODICALS
July 15, 1999
Vol. LXXXVII

90th ANNIVERSARY

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, LIEPOS - JULY 15, 1999

*****MIXED ADC 606
S182 P7 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07/14/99

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

90-IEJI METAI

Nr 136
Kaina 50 c.

Piketuojantys žemdirbiai „nesusikalba“ su vyriausybe

Vilnius, liepos 14 d. (BNS) — Tarptautinės reikšmės kelią Marijampolė-Kalvarija užtvėrę keli šimtai runkelių augintojų jau šestą dieną protestuoja ir yra pasiryžę imtis dar griežtesnių priemonių, jei vyriausybė nepriims jiems palankaus sprendimo dėl bankrutavusio Marijampolės cukraus fabriko.

Žemės ūkio ministerija posėdžiui yra pateikusi du fabriko likimo planus — jo finansinio rėmimo ar uždarymo.

„Jei vyriausybė mus parems — iš karto išsiskirstysime ir sutvarkysime aplinką. Jei ne — protestas gali įgauti naują formą“, sakė vienas renginio organizatorių Albinas Mitrulevičius.

Žemdirbiai dar nenusprendė kaip reaguoti į vyriausybės sprendimą neskirti jiems paramos. „Bet nuotikos nesunkiai nuspėjamos, kai šestą dieną žmonės stovi 30 laipsnių karštyje, ir jų prašymai ignoruojami“, aiškino akcijos organizatorius.

Tuo tarpu Lietuvos vyriausybė ragina žemdirbių piketą keliuose organizatorių nutraukti renginius ir bendromis pastangomis ieškoti visiemis priimtino sprendimo. Ministrų kabineto posėdyje trečiadienį priimta pareiškime Lietuvos gyventojai prašomi „laikytis rimties, gerbti savo šalies įstatymus ir suvokti atsakomybę už jų pažeidimus“.

Vyriausybė „siekia ir sieks užtikrinti asmens, visuomenės bei valstybės saugumą, viešąją tvarką, padaryti viską, kad įgyvendintų vienų asmenų teises ir laisves viešai reikšti savo nuomonę, būtų apsaugotos kitų asmenų teisės ir laisvės“.

Rajonų savivaldybės, pažeidamos įstatymus, duoda leidimus akcijoms pagrindiniuose keliuose, nors to negalima daryti be kelio savininko — vyriausybės — leidimo. Be to, dėl piketų didžiuliuose keliuose gadinama aplinkinių pravažiavimų danga, o krovinių vežėjai patiria finansinių nuostolių.

Vyriausybė pažymėjo su prantanti sunkias NVS valstybių krizes pasekmes Lietuvos ekonomikai, tačiau pabrėžė negalinti „priimti sprendimų, kurie didintų biudžeto išlaidas“.

Vyriausybė rūpinsis ne fabriku, o darbo netekusiais žmonėmis

Vyriausybės posėdyje priimta protokoliniame sprendime pažymima, kad fabriko skolos, kurios viršija 30 milijonų litų, susidarė dėl prasto savininkų valdymo. Nusprendusi neremti žlugusios cukraus gamyklos, vyriausybė pavedė Žemės ūkio ministerijai užtikrinti Marijampolės zonos cukrinių runkelių supirkimą ir jų pervežimą į kitus cukraus fabrikus.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai pavesta parengti detalų buvusio fabriko dirbančiųjų užimtumo ir naujų darbo vietų kūrimo planą.

Posėdyje taip pat apsvaistytą galimybę per Lietuvos ambasadą Danijoje informuoti šios valstybės vyriausybę, kad pusę cukraus fabriko akcijų valdanti danų įmonė „Danisco Sugar“ nesilaiko ankstesnių

įsipareigojimų.

Piketuojančiųjų ūkininkų ir buvusių fabriko darbininkų pirminė reakcija į vyriausybės sprendimą buvo palanki.

Protesto renginiai buvo kažkam naudingi?

Valstietų partijos vadovas Ramūnas Karbauskis neigia, kad vadovaudamas visuotiniame žemdirbių protesto renginiui, jis ketino pasipelninti, ir tvirtina, kad renginys buvo naudingas visiems ūkininkams.

Pasak žiniasklaidos, antradienį priimtas Žemės ūkio ministro sprendimas išdalyti ūkininkams kompensacijas už trąšas yra labai naudingas importuotų trąšų pardavėjams, taip pat ir R. Karbauskio įmonei „Šiaulių agroservisas“.

Spaudos konferencijoje trečiadienį Seimo narys R. Karbauskis teigė, kad kompensacijos už trąšas buvo numatytos, sudarant valstybės biudžetą, o žemdirbiai greičiau išmokėti kompensacijas reikalavo dar iki protesto renginių.

R. Karbauskis teigė prisiėmęs visą atsakomybę dėl žemdirbiams pareiktų pretenzijų, kad jie sutrikdė transporto eismą ir todėl padarė nuostolių kelininkams ir vežėjams.

Seimo narys, gindamas savo dalyvavimą renginyje, negailėjo priekaištų kitiems kolegoms parlamentarams. Jis teigė, kad jeigu visi kaimo vietovėse išrinkti Seimo nariai „domėtusi savo rinkėjų problemomis, tokių piketų ir mitingų nebūtų“.

Remiantis paskutiniaisiais BNS pranešimais, sužinoję apie vyriausybės sprendimą, Marijampolės cukrinių runkelių augintojai nusprendė tęsti savo protestą.

Vienas piketo organizatorių Vidmantas Brazys sakė, kad žemdirbiai nepatenkinti, jog Marijampolės cukraus fabriko skolos nėra sumokamos, runkeliai turės būti vežami perdirbti į kitus fabrikus, o tai reiškia, kad fabrikas nebus gaivinamas.

„Mes niekur iš čia neisime, nes fabrikui „uždėtas kryžius“, sakė jis.

Biudžeto išlaidos gali būti sumažintos milijardu litų

Vilnius, liepos 14 d. (BNS). Finansų ministras Jonas Lionginas neatmeta galimybės, kad šių metų biudžeto išlaidas būtų sumažinti 800 mln. arba net 1 mlrd. litų, nes, atsižvelgiant į bendrojo vidaus produkto (BVP) augimą, tiek sumažinti būtų ir Tarptautinis valiutos fondas.

Pirmasis konkretesnis išlaidų mažinimo scenarijus bus aiškus po dviejų savaitių, kai finansų ministras susitiks su visais ministrais ir gaus kiekvieno jų siūlomų išlaidų mažinimo projektus.

Be to, ūkio ministerija netrukus pateiks naujus BVP augimo šiais metais planus, į kuriuos taip pat bus atsižvelgta, ruošiant pasiūlymus dėl išlaidų mažinimo.

Vis dėlto J. Lionginas dabar nesirijo pasakyti, kiek gali būti sumažintos išlaidos. „Pirmąjį pusmetį nesurin-

Nuotr.: Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus ir Jungtinių Valstijų generolas, JAV ginkluotųjų pajėgų vado Europoje pavaduotojas Charles Abbot.

JAV admirolas giria Lietuvos kariuomenės plėtrą

Vilnius, liepos 14 d. (Elta) — Trečiadienį į Vilnių atvykęs Jungtinių Valstijų admirolas Charles Abbot po susitikimo su Lietuvos prezidentu Valdu Adamkumi pareiškė, kad jam gerą įspūdį paliko Lietuvoje įgyvendinamos kariuomenės programos.

Pasak aukščiausio rango karininko, abi valstybės turi nemažai patirties drauge dalyvaudamos taikos užduotyse Balkanuose ir kituose projektuose, kurie, sako teigimu, padės Lietuvai deramu laiku tapti NATO nare.

Liepos pabaigoje į Lietuvą ketinanti atvykti NATO pajėgų Europoje vadui generolui Wesley Clark pavaldu admirolas, be kita ko, rūpinasi įvairiomis programomis, tarp jų — ir JAV karinės pagalbos

programa „Kariškiai kariškiams“ („Military to military“).

JAV ginkluotųjų pajėgų Europoje vado pavaduotojas taip pat buvo susitikęs su krašto apsaugos ministro Česlovo Stankevičiumi ir kariuomenės vadu brigados generolu Jonu Kronkaičiu.

Po pokalbio su admirolu ministras žurnalistams sakė, kad JAV karinių pajėgų Europoje vadovybė ir Lietuva bendradarbiauja jau seniai. Pareigūno žodžiais, Lietuvai labai pravertė JAV kariškių patirtis.

Č. Stankevičius atkreipė dėmesį ir į didėjančią finansinę JAV paramą Lietuvos ginkluotoms pajėgoms. Šiemet JAV parama sudaro apie 5 mln. dolerių, o kitamet, jeigu

tam pritars Senatas, JAV turėtų skirti Lietuvai apie 8 mln. dolerių.

Trečiadienį JAV admirolas apsilankė ir Ruklos mokomajame pulke. Dar prieš vykdant naują dalinį karininkų pažymėjimą, kad šis ir kiti panašūs projektai padeda siekti bendro JAV ir Lietuvos tikslo — taikos ir pastovumo Europoje.

„Ar bus Gediminas III?“, klausia „Lietuvos aidą“ redakcijos skiltyje (07.13.), kur pastebima, jog iš premjero posto „atsistatydinusio G. Vagnoriaus laikysena staiga pakito. Jo arogantiškas tonas transformavosi į nuolankią ir pabrėžtinai pagarbią retoriką prezidento atžvilgiu. O žodinis dvikovos įgūdžiai pravertė spartiai bręstančiam G. Vagnoriaus ir Seimo pirmininko V. Landsbergio konfliktui“. Bet „įdomiausia vis dėlto ne tai, kas įvyko, o kas dar įvyks. Partiniuose užkulisiuose karštingai svarstoma, ką ateityje veiks partijos eilinis G. Vagnorius: tyliai kaups įgaliojimus, ar su gausiais bei ištikimais šalininkais paliks Tėvynės sąjungą ir kurs dar vieną (tikrąją) konservatorių partiją, o gal, būdamas šešėlyje, stebės, kaip naujoji konservatorių vyriausybė vykdo pataisytą Vagnoriaus programą“.

„JAV persekios sekso prekeivius. Prekybos moterimis ir vaikais adresu yra ir Lietuvoje“, praneša „Lietuvos rytas“ (07.13). Straipsnyje rašoma, kad JAV Kongreso Europos saugumo ir bendradarbiavimo komisijos posėdyje, kuriam vadovavo komisijos pirmininkas JAV Atstovų rūmų narys Christopher Smith iš New Jersey valstijos, vel buvo minimas Lietuvos vardas. Pastaruosius duėjus metus Helsinkio komisijos svarstymų taikinyje dažniausiai būdavo Lietuvos turto grąžinimo įstatymai, o šįkart kalbėta apie nelegalią prekybą moterimis ir vaikais, pastebai laikraštis.

Lietuvos išgaunamoji ir apdirbamoji pramonė birželį pagamino ir pardavė produkcijos 12,2 proc. daugiau nei gegužę. Statistikos departamentas pranešė, kad mėso supirkimas šiemet padidėjo 0,7 proc., pieno — sumažėjo 20,3 proc. Bedarbių skaičius pirmąjį pusmetį padidėjo 16,2 proc. (Elta)

Į Lietuvą atvyko palestiniečių vadas Yasser Arafat

Vilnius, liepos 14 d. (BNS, Elta) — Palestinos savivaldos pirmininkas Yasser Arafat atskrido į Vilnių vakarieniuoju laiku su Lietuvos prezidentu Valdu Adamkumi.

Y. Arafat dėl reikalų Tunise atskrido į Vilnių velavo beveik 3 valandas, nei buvo anksčiau numatyta, todėl 8 žmonių delegacijos lėktuvas Vilniaus oro uoste nusileido tik pavakare.

Palestiniečių vadas Y. Arafat atvyko į Vilnių savo noru. „Atvykau čia detalai apsvaistyti mūsų regiono problemų ir mūsų pastangų apginti taikos procesą“, trumpame pasikalbėjime su žurnalistais sakė J. Arafat.

Jis pabrėžė, kad taika ir pastovumas yra ne tik Palestinos, bet ir Izraelio žmonių „strateginis pasirinkimas“, už kurį prieš trejus metus gyvybę sumokėjo Ichak Rabin, ir to „niekam nevalia pamiršti“.

Palestiniečių vadovas pabrėžė, kad išrinkdami premjeru Ehud Barak, Izraelio žmonės „davė aiškų atsakymą, kad jie reikalauja tęsti taikos

procesą“. „Mes esame tikri, kad tarptautinė bendruomenė parems palestiniečių ir Izraelio pastangas pasiekti taiką regione“, sakė jis.

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus sakė, kad Lietuva žavisi palestiniečių „drąsa ir atsidavimu aukštiems idealams, kurie yra brangūs ir Lietuvai“. „Jūs kovojate už laisvę ir idealus, kurie yra be galo brangūs daugeliui pasaulio žmonių“, sakė V. Adamkus.

Jis pabrėžė tikėjimą, kad J. Arafat pavyzdys taps keldami žvaigždę visam regionui ir tai galų gale atneš taiką ir pastovumą, kurio jau ilgai laukia abi regiono tautos.

Prezidentas šiltai pasisveikino su J. Arafat, apsikabino.

Po to prasidėjo vakariene, kuriai pasibaigus, svečio laukė kelionė į Helsinkį, kur ketvirtadienį su Europos Sąjungoje pirmininkaujančios Suomijos prezidentu Martti Ahtisaari ir užsienio reikalų ministru Tarja Halonen ketinama kalbėtis apie taikos perspektyvas Vidurio Rytuose.

Lietuva tikisi: Baltarusija gražins skolas už elektrą

Vilnius, liepos 14 d. (BNS) — Ūkio ministras Eugenijus Maldeikis įsitikinęs, kad Baltarusija turės įvykdyti savo įsipareigojimus iki šių metų pabaigos grąžinti Lietuvai skolą už elektros energiją.

Tačiau ministras nenorėjo spėlioti, ar Lietuvai pavyks iki metų pabaigos atgauti pinigų. „Tai dvišaliai dalykai. Rizika yra pakankamai didelė. Mes galime daug ko norėti, bet tai priklausys ir nuo mūsų darbo, ir nuo jų pozicijos“, kalbėjo ūkio ministras.

Pasak jo, liepos pradžioje skola už elektros energiją, Lietuvos skaičiavimais, buvo apie 120 mln. JAV dolerių, o Baltarusijos skaičiavimais — apie 75-77 mln. dolerių.

Vyriausybė trečiadienį sudarė derybų su Baltarusija atsiskaitymams už elektros energiją komisiją, kurios pirmininku paskirtas ūkio vice-

ministras Antanas Bartulis. Komisija įpareigota derėtis dėl skolų padengimo iki metų pabaigos bei rengti dvišalės elektros eksporto sutarties projektą.

E. Maldeikis žurnalistams sakė, kad ūkio ministerija, neseniai išklausiusi „Lietuvos energijos“ vadovų ataskaitą apie jų pastangas susigrąžinti skolas, ji įvertino nepatenkinamai.

Ministras sakė, kad elektros eksporto tarpininkė — Lietuvos bendrovė „Baltic Shem“ — netrukus turi pateikti konkretų atsiskaitymų tvarkaraštį, o „Lietuvos energija“ — konkretias priemones, kaip atgauti skolas.

Su Baltarusijos atstovais jau tariamasi dėl greito susitikimo.

* Prezidentas Valdas Adamkus paskelbtas Lietuvos moksleivių asociacijos globėju. Penktadienį asociacijos atstovai V. Adamkui įteikė garbės prezidento liudijimą. Susitikimo dalyviai taip pat apsvaistė moksleivių problemas ir asociacijos veiklą.

* Kasdien vandens telkiniais pasiglemžiant vis naujas gyvybes, vyriausybė dar kartą paragino miestų ir rajonų savivaldybes pasirūpinti poilsiautojų saugumu. Gelbėdamiesi nuo alinančio karščio, vien tik antradienį Lietuvos vandens telkiniuose nuskeno net 10 žmonių. Nuo maudymosi sezono pradžios iki liepos 14 d. vandens telkiniuose nuskeno daugiau kaip 160 žmonių. Prie atokesnių tvėnkinių, ežerų ir upių gelbėjimo tarnybų darbas neorganizuojamas. Atsižvelgdama į susiklosčiusią padėtį, vyriausybės kanclerė Dalia Kutraitė dar kartą paprašė miesto ir rajonų savivaldybių, kad visos gyventojų poilsio ir turizmą organizuojančios institucijos imtųsi kuo efektyvesnių priemonių, užtikrinančių prie vandens besilinsčių žmonių saugumą. (BNS)

KALENDORIUS

Liepos 15 d.: Sv. Bonaventūros, Donaldas, Gerimantas, Gerimantas, Girkantas, Henrikas, Mantas, Rozalija (Roze), Žvinglė. 1410 m. įvyko Žalginio mušis.

Liepos 16 d.: Sv. Marija Skaplerinė, Danguolė, Dundutė, Faustas, Vaigaudas.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

DAINAVOS METINĖ ŠVENTĖ

Šiais metais Dainavos jaunimo stovyklos tradicinė metinė šventė vyks liepos 25 d., sekmadienį, Dainavos stovykloje, Manchester, MI. Šventė prasidės šv. Mišiomis 10:30 val. (EST) aukojamomis Dievo Apvaizdos parapijos klebono kun. Alojzo Volskio. Kunigas Volskis nuosirdžiai talkina Dainavoje, aukodamas Mišias lietuvių jaunimo stovykloms, neturintioms kapelionų.

Po Mišių Dainavos svetainė atvers savo vaisingą duris ir sutiks visus Dainavos svečius su skaniu ir įvairiu maistu, patenkinančiu jaunų ir vyresnio amžiaus svečių skonį. Ne-truks ir kavos su skaniais pyragais, šaltų gėrimų ir ledų. Tuo pačiu laiku vyks ir visų mėgiama — laimės šulinys, kuriam ir šiais metais vadovaus nuosirdūs Dainavos rėmėjai Veselkos su savo padėjėjais. Ta pačia proga prašome savo aukomis praturtinti šį laimės šulinį laimikiais, kuriuos priims Veselkai, Dainavos tarybos nariai arba galite juos palikti Dainavoje.

Antrą valandą po pietų vyks Dainavos jaunimo stovyklos rėmėjų metinis suvažiavimas Baltuose namuose. Suvažiavime išgirsite tarybos narių pranešimus, revizijos komisijos pranešimą ir pasisakymus apie einamuosius reikalus ir ateities planus. Šiais metais vyks šešių direktorių tarybos narių rinkimai, kurie bus renkami trejų metų kadencijai. Bus proga pasisakyti apie pranešimus ir pareikšti savus pasiūlymus. Kviečiame visus Dainavos rėmėjus dalyvauti šiame svarbiame suvažiavime.

Kaip ir kiekvienais metais, bus proga pasimatuoti Spygliaus ežerą, pamatyti naujai sutvarkytą paplūdimį, sutikti rečiau matomus pažįstamus, atnaujinti senas pažintis ir pabendrauti su draugais ir draugėmis. Tad kviečiame visus Detroito, Windsor ir apylinkių lietuvių dalyvauti šioje šventėje ir savo dalyvavimu paremti mums taip brangią, mielą ir reikalingą jaunimo stovyklą.

ONUČIŲ ŠVENTĖ „PILĖNUOSE“

Sekmadienį, rugpjūčio 1 d., „Švyturio“ jūrų šaulių kuopa „Pilėnuose“ rengia gegužinę — Onines. Bus pagerbtos kuopos ir Detroito Onutės. „Pilėnų“ stovyklavietės vartai bus atviri nuo ankstyvo ryto. Švyturietės visus vaišins lietuvišku maistu, o broliai švyturiečiai žiūrės, kad nebūtų mėt ištroškę. Kviečiame visus

gegužinien atvykti. Visų nuosirdumas ir auka padeda išlaikyti „Pilėnų“ stovyklą gražia ir patogią.

„Švyturio“ jūrų šaulių kuopos valdyba

RUOŠIAMĖS DAINAVOS METINEI ŠVENTE

Detroito telkinyje, vasaros metu veikla sumažėja, nes daugumas gyventojų atostogauja, vyksta stovyklos ir įvairios išvykos. Detroito telkinyje ruošiasi Dainavos jaunimo stovyklos metinei šventei, Dainavos stovykloje vyksiančiai š.m. liepos 25 d.

TRIŲ TENORŲ KONCERTAS

Liepos 17 dieną, 7 val. vakaro, Detroito beisbolo stadione vyks trijų tenorų — Luciano Pavarotti, Jose Carreras ir Placido Domingo koncertas. Koncertų bilietų kainos nuo 50 iki 350 dol. Koncerto pagrindinis organizatorius italų Detroito bendruomenės visuomenininkas Frank Stella. Koncerto pelnas skiriamas Michigan Operos veiklos išlaidoms. Tikisi, kad trijų tenorų koncertas ir jų viešnagė Michigan Operos veiklai sutels 15 milijonų dolerių.

PASIKALBĖJIMAS SU „DRAUGO“ VYR. REDAKTORE

„Draugo“ dienraščio 90 metų sukakties proga „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlė (kuri yra transliuojama antradieniais ir per „Interneta“ nuo 3 iki 5 val. po pietų ir šeštadienio rytais nuo 8 val. „Interneto“ adresas www.wpon.com) liepos mėn. 13 dienos laidoje buvo transliuojamas tiesioginis pasikalbėjimas su vyriausiu „Draugo“ dienraščio redaktore Danute Bindokiene. Michigan valstijoje „Draugo“ dienraštį skaito daugiau 800 skaitytojų. Detroito telkinio žinios yra spausdinamos „Draugo“ ketvirtadienio laidoje.

LOS ANGELES, CA

KARALIAUS MINDAUGO MINĖJIMAS

Los Angeles Vyresniųjų lietuvių klubas birželio 20 d. pravėdė Lietuvos karaliaus Mindaugo, Lietuvos valstybės suvienytojo-kūrėjo minėjimą. Los Angeles šią šventę minėjo pirmą kartą.

Minėjimą atidarė klubo pirmininkas J. Pažėra, kviesdamas solistą A. Polikaitį pagiedoti JAV himną. Invokacija sukalbėjo kun. S. Anužis, po to buvo Lietuvos gen. garbės konsulo Vyt. Čekanausko gra-

Karolis Milkovaitis, anksčiau gyvenęs Čikagoje, dabar gyvena Kalifornijoje, yra veiklus šio lietuvių telkinio narys, dažnai skaito paskaitas įvairiomis progomis. Jis taip pat yra Socialinių reikalų tarybos leidžiamo žurnalo „Pensininkas“ redaktorius. Švenčiant žurnalo 15 m. sukaktį K. Milkovaitis lankėsi „Seklyčioje“, kur jį matome su „Draugo“ redaktore Danute Bindokiene (kaireje) ir visuomenininke Irena Kriauceliūniene.

TARP MŪSŲ KALBANT

DUKART PALAIDOTI ŽYMIJAI LAKŪNAI

Nijolė Dariūtė-Maštariene parašė knygą „Darius ir Girėnas“. 1991 m. „Minties“ leidinyje išleistas knygos įan-goje rašoma: „Metų tėkmė vis toliau nuo mūsų S. Dariaus ir S. Girėno istorinį skrydį. Kas-kart vis mažiau lieka žmonių, menančių tą įvykį ir galinčių apie jį papasakoti ateities kar-toms...“

Yra knygoje žmonių prisimi-nimų. Štai, Pijaus Daumanto-Bepirščio, buvusio Vytauto žus sveikinimas, nušviečiant karalių Mindaugą, kaip vals-tybės kūrėją, kartu pažymint, kad ši šventė yra oficiali vals-tybės šventė, švenčiama liepos 6 d.

Pagrindinę kalbą pasakė vi-suomenininkas žurnalistas Karolis Milkovaitis. Prelegen-tas nušvietė to meto lietuvių genčių gyvenimą bei reikalin-gumą bendromis jėgomis gin-tis nuo kalavijuočių ordino puolimų. Kalavijuočių ordino puolimai buvo teisinami, kaip kova su pagonimis bei jų žiau-rumais. Mindaugas, norėda-mas išvengti kalavijuočių puo-limų, sutiko priimti krikštą ir visą tautą pakrikštyti. Po ilgai užtrukusių derybų (1251-1253 m.) popiežius Inocentas IV su-teikė Mindaugui karaliaus ti-tulą ir leido vainikuotis.

Mindaugas, tapęs karaliu-mi, turėjo Lietuvą, ypač Že-maitijoje, jam nepritarantių, ypač dėl per didelį bendra-darbiavimo su ordinu. 1263 m. jis buvo nužudytas.

Paskaita buvo išsami ir vaizdi, sukelusi kiek diskusijų dėl Mindaugo ir vėlesnio Vy-tauto-Jogailos Lietuvos krikš-to.

Po paskaitos buvo pereita prie meninės dalies, kurią at-liko solistė St. Pautienienė (su pianistu W. Lockwood). Pro-gramą sudarė harmonizuotos liaudies dainos, kurias publi-ka priėmė šiltai, nepagailėda-ma plojimų.

Pietūs buvo paruošti A. Ul-dienės. Vaisės linksmi nu-teikė visus minėjimo dalyvius. Pj.

Didžiojo muziejaus darbuotojo žodžiai: „Direktorius Apuo-kas-Maksimavičius (sovietini-ais laikais) mano paklaus-tas, kur, jo nuomone, yra Da-rius ir Girėno kūnai, atsakė, kad Darius ir Girėnas esą fa-šistai, todėl juos fašistai, pa-sitraukdami į Vakarus, išsi-vezė su savimi... 1958 m. „Li-tuanika“, kaip eksponatą, gra-žinus į muziejų, beveik kiek-vienas, prieš priėmimą, kny-ravosi, ar „Lituanika“ yra mu-ziejuje. Gavę teigiamą atsaky-mą, tuojau pirkdavo bilietą. Apžiūrėję „Lituanikos“ lieka-nas, daugelis lankytojų klaus-davo, kur yra Darius ir Girė-no balzamuoti kūnai. Daž-niausiai muziejaus darbuoto-jai ir as atšakydavome, kad to nežinome. Jaučiau, kad toksai į klausimą atsakymas yra ne-geras, nes tarp lankytojų buvo pasklidę gandų, kad Dariaus ir Girėno kūnus tarybiniai or-ganai sunaikinę. Muziejaus lankytojų negaunant paten-kinamo atsakymo, iškraipytos paskalos sklido toliau“.

Tenka pasakyti, kad žu-vusių palaikai nebuvo nei į Vakarus išvežti, nei tarybinii organų sunaikinti. 1944 m., artėjant frontui, palaikai buvo paslėpti universiteto Medici-no fakulteto rūsių sienoje. Tuo pasirūpino Tomas Zauka, buvusio Lietuvos Aero klubo Dariaus ir Girėno komiteto pirmininkas. Universiteto profesoriams V. Lašui ir R. Maslauskui pritarus, įmūri-nimas buvo atliktas 1944 m. kovo 18 d. naktį. Darbą atliko prof. Benediktas Šiaulis, elektrikas Pranas Rauba, ku-rikas Vladas Berzinskis ir teismo medicinos ekspertizės sanitaras Jonas Strupkus su žmona Jadviga.

Nijolė Dariūtė-Maštariene pokario metais, dar būdama medicinos studente, dažnai pagalvodavo kur buvo paslėp-ti jos tėvo ir jo bendražygio Girėno palaikai. Deja, niekas nežinojo paslėpimo vietos. Truputį žinių gavo iš Virgini-jos Raubienės. Ji buvo girdė-jusi, kad Dariaus ir Girėno palaikai užmūryti universite-to rūsyje kažkur prie kati-linės, netoli krematoriumo.

Toliau rašoma, jog ji pati ir Prano Raubos sūnus Juozas (tuometinis Medicinos institu-to Farmacijos ir stomatologi-jos fakulteto dekanas), vieną naktį, pasišviesdami žvakė ir stuksendami į rūsių sieną, nu-statė sleptuvės vietą. O kitą dieną, dalyvaudant Vilniuje gyvenančiam skulptoriui Vy-tautui Mačiukai (Nijolės Da-riūtės-Maštarienės bičiuliui) ir Jonui Strupkui (vieninte-liam gyvam palaikų paslėpi-mo dalyviui), buvo apžiūrėtas radinys ir surašytas atitinka-mas protokolas.

Kaip anais laikais buvo įprasta: Nijolei Dariūtėi-Maštarienei ir jos suokalbinin-

kams teko susidurti su LKP Kauno miesto komiteto di-džiūnais. Taipgi teko kreiptis į pačius didžiuosius, prašant leidimo palaikų palaidoti. Praėjus beveik dešimčiai mė-nesių, buvo leista išardyti rū-sio sieną, už kurios 20 metų išgulėjo Dariaus ir Girėno pa-laikai.

Pirmosios Dariaus ir Girėno laidotuves, kaip žinia, buvo 1933 m. liepos 20 d. Antrosios laidotuves buvo atliktos 1964 m. rugpjūčio 12 d. Nijolė Da-riūtė-Maštariene, prisiminda-ma antrąsias laidotuves, kny-goje rašo: „Palydėti lakūnų palaikų susirinko daugybė žmonių, vien iš kitų sužinoję apie laidotuves, kurios įvyko Aukštųjų Šančių kapinėse. Mus labai sujaudino kelių jaunų vyrų poelgis. Eina jau-nuoliai abejingi šaligatviu priešinga laidotuvių eisenai kryptimi. Pamatę Dariaus ir Girėno portretus, staiga atsi-grėžia ir bėga paskui laidotu-vių sunkvežimį keletą kilo-metrų iki pačių kapinių. Pa-manėm: neveltui Darius ir Girėnas savo testamentą sky-rė jaunimui! Jaunimas jo ne-pamiršo“.

Praėjus ketveriems metams po Dariaus ir Girėno antrojo palaidojimo, ant jų kapo buvo pastatytas, skulptoriaus Vy-tauto Mačiukos sukurtas, ant-kapinis paminklas. Paminklo architektai Algimantas ir Vy-tautas Nasvyčiai. Vytauto Ma-čiukos tėvas kadaise su Da-riumi raizė Lietuvos padangę.

Darius ir Girėnas, perskridę Atlanto vandenyną, zuvo 1933 m. liepos 17 d. Vokietijoje, da-bartinėje Lenkijos teritorijoje. Žuties vietoje yra pastatytas architekto Vytauto Landsber-gio-Zemkalnio sukurtas pa-

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rate: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matindami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesutinkame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį patysime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausias redaktorius - Danutė Bindokienė

Administratorius - Valentinas Krumpelis

Moderatorius - kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gavus prašymą, kiti nora skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy sava nuoširda. Nenaudotų straipsnių nesaga.
- Siunčiant prašome pasiūlyti kopiją.

minklas. Čikagoje, Marquette Parke, stovi Amerikos lietuvių architekto Ch. B. Koncevičiaus sukurtas paminklas. Šio paminklo atnaujinimu pasirūpino JAV Lietuvių architekto ir inžinierių draugija.

Atnaujinimą atliko „Chicago Park District“ administracija. Šio paminklo atnaujinimo užbaigimo iškilms rengiamos rugsėjo 12 d. Dalyvausime!

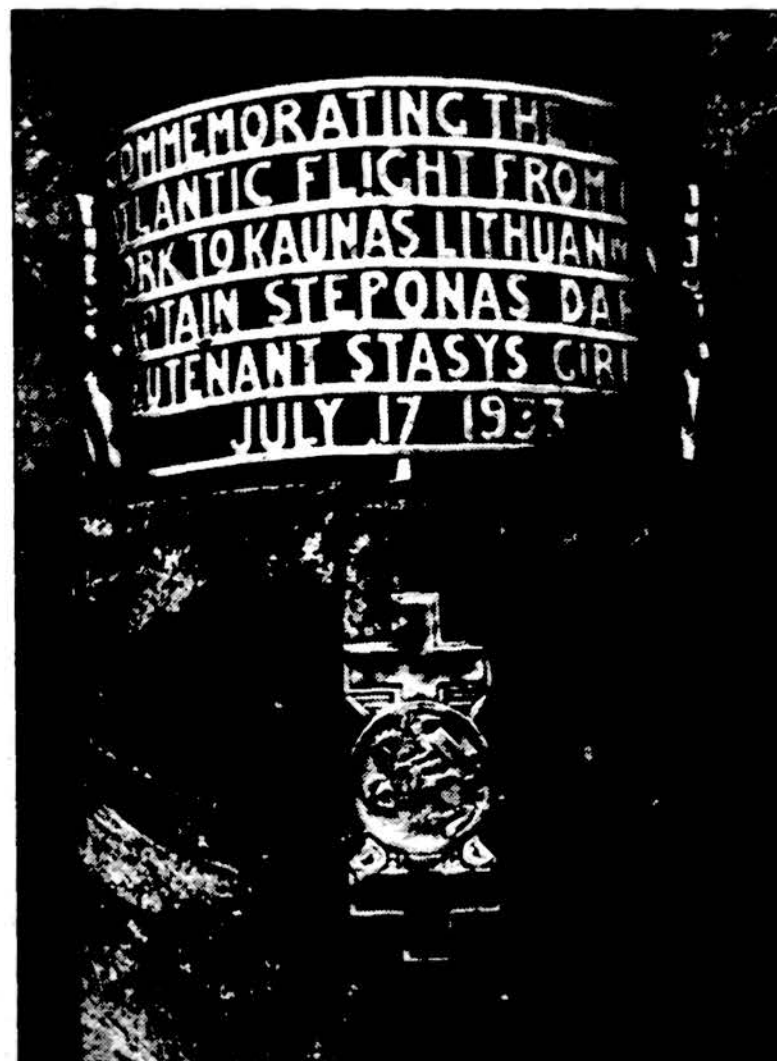
Petras Petrutis

VERTINGA KINŲ MENO KOLEKCIJA

Unikalų Kinijos tradicinės kultūros dalį — kaligrafijos ir tapybos ant vėduoklių meną gales pamatyti ir Lietuvos žiūrovai. Paroda „Kinų kaligrafija ir tapyba ant vėduoklių“ birželio 29 d. atidaroma sostinės Radvilų rūmuose.

Pasak parodos rengėjų, šis didelės vertės menas yra labai populiarus ne tik Kinijoje, bet ir už jos ribų. 1998 m. surengtos pirmosios tarptautinės vėduoklių meno parodos sėkmė paskatino Kinijos Liaudies Respublikos kultūros ministrijos tarptautinių parodų agentūrą populiarinti pasauli-ję šią įdomią kinų meno rūšį.

Keliaujanti paroda „Kinų kaligrafija ir tapyba ant vėduoklių“ sudaryta iš 80 kūrinių. Tarp jų — pasaulinio garso šiuolaikinių Kinijos dailininkų ir kaligrafų darbai. Paroda atvežta Kinijos ambasados Lietuvoje pastangomis.

Dariaus ir Girėno paminklo Marquette Parke detalė.

Nuotr. Rūtos Daukienės

Linksmi nusiteikę St. Peterburgo, FL, Lietuvos Dukterų draugijos narės po sėkmingo susirinkimo vykusioje vaišėse. Iš dešinės — Vida Sabienė, Dalia Adomaitienė, Marytė Gineitienė ir kt.

EUGENE C. DECKER, D.D.S., P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už priėmimą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimai (kalbėti anglškai)
Tel. 708-422-8280

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9625 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbama lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-8866
Valandos pagal susitarimą

DANTŲ GYDYTOJAS
TOMAS ZUBINAS, D.D.S.
Fairview Dental Care
6317 Fairview, Ste. 6
Westmont, IL 60559
630-688-0864
Valandos pagal susitarimą
Gydytojas kalba lietuviškai

ARAS ŽLOBA, M.D.
INDRE RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0080
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 436-0120

LINAS SIDRYS, M.D.
Akių ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-8622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

• Panevėžys. Balandžio 23-25 d. Panevėžio vyskupijos Katechetikos centre tikybės mokytojams skirtam seminariui apie parengimą Eucharistijos ir Sutaikinimo sakramentams vadovavo kun. A. Saulaitis, SJ, kuris mokė katechetus vesti vaikus Jėzaus link per maldą, pokalbius, pratimus, žaidimus. Mokytoja metodininkė R. Ratkevičiūtė priminė mokytojams iki sakramentinio parengimo svarbą atskleidžiant vaikams tris dieviškuosius asmenis: Dievą Tėvą, jo Sūnų Jėzų Kristų ir Šventąją Dvasią. Su pedagogais teologinėmis įžvalgomis dalijosi kun. A. Kasperavičius. Sekmadienį konferencija buvo skirta Pasaulinei gyvybės dienai, kurioje dalyvavo ir katechetų klausimus atsakinėjo gyd. N. Liobikienė.

LENKIJOS LIETUVIAMS VIS NESISEKA

ŽIVILĖ MAKASKIENĖ

Birželio 18 d. Vilniuje Lenkijos ir Lietuvos vyriausybės vadovų susitikimo metu buvo suformuluotos tautinių mažumų problemos. Jas apšvarstyti ir spresti įpareigota Lenkijos ir Lietuvos vyriausybės bendradarbiavimo tarybos tautinių mažumų komisija. Birželio 29-30 d. Varšuvoje įvyko šios komisijos III posėdis.

„Geri norai“, kurių nėra kam vykdyti

Komisija, kuriai vadovavo tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos vyriausybės generalinis direktorius Remigijus Motuzas ir Lenkijos užsienio reikalų ministerijos Polonijos (lenkų, gyvenančių už Lenkijos ribų — prier. aut.) departamento direktorius Jacek Junosza Kisielski, dvi dienas svarstė problemas, kurių sąrašas buvo sudarytas Lenkijos ir Lietuvos vyriausybės vadovų susitikimo Vilniuje metu. Lenkijos pusė iškelė administracines-teritorines reformas Lietuvoje, ir jos pasekmių lenkų mažumai, žemės grąžinimo, lenkiškų vardų ir pavardžių rašybos, lietuviškų ir lenkiškų mokyklų lygiateisiškumo bei lenkų kalbos abitūros egzamino problemas. Lietuvos pusė pasiūlė svarstyti lietuviško švietimo ateitį Lenkijos švietimo reformos kontekste, teisinę lietuvių mažumos padėtį Lenkijoje, Punsko pasienio užkardos įkurdinimą, kultūros namų ir paminklų vystymą. Antanui Baranauskui statybos finansavimą bei vadovėlių leidybą.

Pirmą kartą šios komisijos posėdyje dalyvauti pakviesti buvo ir Lenkijos lietuvių atstovai: Lenkijos Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkė Irena Gasparytė, ir LLB tarbos vicepirmininkas Bronius Makauskas. Lenkijos lietuvių draugijos pirmininkas Petras Maksimavičius ir Punsko valsčiaus viršaitis Vytautas Liškauskas. Į ankstesnius komisijos posėdžius Lenkijos lietuviai ne tik nebuvo kviečiami, bet ir negaudavo informacijos apie tai, ką komisija nusprendė.

Mažėja lietuviško švietimo apimtis

Lenkijoje įgyvendinama švietimo reforma žymiai sumažins lietuviško švietimo apimtį. Del lešų trūkumo Punsko valsčiuje planuojama 2 pagrindines aštuonmetes

mokyklas performuoti į trimetes. Viename perpildytame Punsko mokyklos pastate įsikurs dar viena mokykla — lietuviška-lenkiška gimnazija, — komisijos posėdyje kalbėjo Lenkijos lietuvių atstovai.

Punsko valsčiaus viršaitis painformavo, kad valstybės subvencijos (dotacijos — prier. aut.) patenkina 60-80 procentų švietimo išlaidų. Likusius pinigų iš savo biudžeto turi duoti valsčius. O Punsko valsčiaus biudžetas yra labai kuklus, ir nedaug ką gali pridėti. Tuo tarpu nuo šių metų rugsėjo 1 dienos Punske reikia atidaryti ne tik lietuvišką, bet ir lenkišką gimnazijos klasę. Beje, lenkiškose klasėse yra po kelis mokinius, nors, pagal Lenkijos švietimo įstatymą, jų turėtų būti mažiau, 23.

Prašome įsivaizduoti mano padėtį: esu lietuvis, ir esu prierastas uždaryti lietuviškas mokyklas, o palieku vienintelę valsčiuje lenkišką mokyklą Smalėnuose, nors uždaruose lietuviškose mokyklose yra tiek pat vaikų, kaip ir lenkiškoje Smalėnų pagrindinėje mokykloje, — kalbėjo Punsko valsčiaus viršaitis.

Dar sudėtingesnė lietuviško švietimo padėtis yra Seinų valsčiuje, kur lietuvių sudaro apie 35-40 procentų. Ilgą laiką Seinų valsčius ir miesto būsinių gimnazistų (norienei mokyti pirmoje lietuviškos gimnazijos klasėje yra 19 vaikų) tėvai ir lietuviškos nevyriausybės organizacijos stengiasi, kad būtų įsteigta lietuviška klasė Seinų gimnazijoje. Deja, nei miesto, nei valsčiaus savivaldybė neskuba patenkinti šio prašymo, nors, pagal Lenkijos švietimo įstatymą, tautinės mažumos klasei įsteigti pakanka 7 vaikų. Oficialiai argumentuojama, kad savivaldybė neturi atitinkamų pa-

Lenkijos lietuvių bendruomenės pirmininkė Irena Gasparytė. Nuotr. Eltos

Ramus gamtovaizdis netoli Punsko.

talpų (1 klasei?) ir lešų. Bet lietuvių kultūrinis, religinis ir švietimo poreikis ignoravimas Seinuose turi, deja, ilgą ir liūdną tradiciją, pradedant keliadesimties metų trukusią kovą dėl lietuviškų pamaldų sugrąžinimo Seinų bazilikoje, baigiant trūkumais dėl vyskupo Antano Baranausko paminklo pastatymo, ar jo vardu gatvės pavadinimo. Iki šios dienos didžiai lietuvių kultūrai nusipelnusiose Seinuose nėra nei vienos paminklinės lentos, liudijančios lietuvių kultūros buvimą, nei viena gatvė nepavadinota šiam miestui nusipelnusių lietuvių vardu.

Užkarda siaurina lietuvių kalbos ir kultūros plotą

Tai komisijos nariams aiškino Lenkijos lietuvių atstovai. Jų nuomone, Lenkijos pasienio sargybos sprendimas pasienio užkardą įkurdinti Punsko sveikatos centre, prie kurio statybos prisidėjo žymi valsčiaus gyventojų dalis, yra provokacija.

Pasienio sargyba iš sveikatos centro išsikels tik tuomet, jeigu Punsko valsčiaus taryba nurodys kitą vietą, bet miestelio ribose, — pabrėžė komisijos posėdyje dalyvavęs pasienio sargybos atstovas, pareiškęs, kad tai yra „kompromisinis sprendimas“.

Mes suprantame valstybinės sienos apsaugos būtinumą, bet nesuprantame, kodėl pasienio užkarda turi būti būtinai Punske, kuris yra visos Lenkijos lietuvių kultūrinis centras. Atsikeldinūs keliasdešimčiai pasieniečių su šeimomis ir tūkstantį gyventojų turintis Punkską, ne tik susiaurės lietuvių kalbos vartojimo plotas, bet paspartės lietuvių asimiliacija, — įtikinėjo Lenkijos Lietuvių Bendruomenės vicepirmininkas Bronius Makauskas. — Nesuprantame, kodėl pasienio sargybai netinka Punsko valsčiaus nurodyta lokalizacija? Už kelių kilo-

metų nuo Punsko esanti Smalėnų gyvenvietė — jau sulenkėjusi — nesikrato pasieniečių, be to, yra lygiai pusiaukelėje tarp jau esamų užkardų Budziske ir Seinuose. Antra vieta — tai Palionų kaimas, kur prieš karą buvo KOP (Korpus Ochrony Pogranicza) pasienio postas. Be to, ši vieta yra žymiai arčiau sienos, nei Punkskas. Kita vertus, tik pasieniečių ir vietos gyventojų bendradarbiavimas garantuoja sienos apsaugos veiksmingumą. Bet ar šis bendradarbiavimas gali būti geras, jeigu pasieniečiai, neatsiklausę valstaus savivaldybės, išsikėlė mūsų žmonių pastatytą sveikatos centrą? Ar geram sugyvenimui tarnauja skleidžiamos apkalbos apie neva punkskiečių polinkį į kontrabandą? Mes nežinome tokių atvejų, — kalbėjo lietuvių organizacijų atstovai.

Lietuvos delegacijos pirmininkas Remigijus Motuzas patikino, jog Lietuvos ir Lenkijos vyriausybės vadovų susitikime dalyvavęs Lietuvos pasienio sargybos atstovas informavo, kad šiuo metu Europos Sąjungos šalyse vengiama steigti užkardas miesteliuose ar gyvenvietėse; jos yra lokalizuojamos dažniausiai už tokių gyvenviečių ribų. Taip pasielgę ir Lietuva, nestieigiant pasienio užkardos Šaltinkuose, kur daugiausia gyvena lenkai, bet keletą kilometrų už miesto, miške.

Lenkijos pasienio sargybos atstovas įrodinėjo, kad Punkskas yra „strateginės reikšmės taškas“, kuriame „susikerta svarbūs tarptautiniai keliai“. Jis paaikškino, kad Lenkija dar neturi suformulavusi pasienio užkardų lokalizavimo strategijos, bet pridūrė, kad Lenkijos rytinė siena netrukus taps Europos Sąjungos ir NATO išorine siena, kuriai saugoti bus skiriamos žymios pajėgos ir lešos. „Teiginys, kad Punkskas yra „strateginių kelių sankirtoje“, yra absurdiškas. Jeigu tai būtų tiesa, tai kaip pa-

aiškinti tai, kad iki šiol Punkske nėra net užsienio valiutos keityklos (gretimose Špiškių gyvenvietėse jų yra net kelios), o visos parduotuvės Punske uždarytos ankstyvą popietę? — nustebę klausė lietuviai. Pasienio sargybos atstovas įrodinėjo, kad valstybinės sienos atkarpa Punsko teritorijoje yra dažnai pažeidžiama, bet paprašytas pateikti konkrečius faktus, atsakė, prisidengdamas valstybine paslaptimi.

Pasienio sargybos atstovas painformavo, kad 7, o gal net devyni Punsko gyventojai nori parduoti pasienio sargybos reikmės žemės sklypą.

Mes stebimės, kad atsirado tik septyni gyventojai, o ne septyniadesimt, — atsakė Punsko valsčiaus viršaitis. — Mano žiniomis pasieniečiai už 1 hektarą žemės tiems žmonėms siūlo mokėti 350,000 zlotų, kai normalioje apyvarčioje už 1 hektarą žemės Punsko miestelyje mokama 1,800 zł.

Tai pavyzdys, kaip galima korumpuoti mūsų žmones. Tokia situacija nėra normali, — tam pritarė ne tik Lietuvos, bet ir dalis Lenkijos delegacijos narių.

Komisijos nuomonės kaip kuriais klausimais išsiskyrė

Lietuvos ir Lenkijos delegacijos nesuderino nuomonių pasienio užkardos klausimu. Baigiamajame protokole rašoma, jog „(...) Lietuvos šalis konstatavo, kad pasienio užkardos įkurdinimas Punske prieš gyventojų valią pažeidžia Lietuvos Respublikos ir Lenkijos Respublikos draugiškų santykių ir gero kaimyninio bendradarbiavimo sutarties 15 straipsnio nuostatas. Lietuvos pusė mano, kad, sprendžiant pasienio užkardos dislokavimą Punsko valsčiuje klausimą, turi būti atsižvelgiama į vietos bendruomenės nuomonę.“

(Nukelta į 4 psl.)

Danutė Bindokienė

Ir Amerikoje yra daug vargstančių

Prezidentas Bill Clinton keliame susilaukė žiniasklaidos demesio, ne visuomet laukiamai teigiamo, nes buvo kalbama, kad tai dar vienas buvusio prezidento įvaizdinių pagerinti prieš antrosios kadencijos pabaigą.

Aplankyta Mississippi upės delta, South Dakota indėnų rezervacijos, Arizona valstijos riba, susisiekianti su Meksika, bet svarbiausia — bendru Appalachia vardu vadinamos vietovės, kuriose gyvenimas yra skurdžiausias ir bevilčiausias. Tai buvęs akmenų anglų kasyklų rajonas, klesėjęs praėjusio simetio gale, šio pradžioje, bet naujausia technologija pakito kasimo būdą ir darbus prarado apie 100,000 angliakasių bei kitų, su šia pramone susijusių. Pradėma padidino ir tai, kad naujos pramonės šakos tu sričių vengia, nes vietiniai žmonės yra daugiausia žemo išsilavinimo ir vyrauja nuomone, kad jie tinginiai, girtuokliai, neturi darbo etikos, į pareigas žiūri pro pirštus.

Žinoma, tai netiesa, nes kaip tik tos sritys — Ozarks, Appalachian kalnuose, Smoky kalnuose gyvena labai ypatingi amerikiečiai, nedaug paliešti vadinamosios moderniosios civilizacijos (ir jos nesugadinti), giliai religingi, puoselėjantys laudies meną, tautosaką, savitą muziką ir meilę aplinkos gamtai, kuri labai graži. Jeigu kam teko susipažinti su gausiais kraštotyriniais šios Amerikos srities veikalais (pvz., „Foxfire“ knygų serija, „Ozarks Magic“ ir kitomis), žino, kad šie žmonės vargsta tik medžiaginiai, bet turtingi savo dvasinėmis vertybėmis ir moka išradimai prisitaikyti prie sunkių gyvenimo sąlygų.

Ar prez. Clinton keliame jiems konkreti padės, nežinia (ir prieš jį ne kartą „didieji“ valstybės žmonės, pvz., Bobby Kennedy, prez. Lyndon B. Johnson, lanke vartinguosius, bet pažadai liko tik pažadais), nors iš esmės jau įkurtos kai kurios programos, kursai ir pamokos, kad žmonės gautų prisitaikyti modernios technikos reikalavimams darbotvietėse. Prezidentas taip pat skatina naujų pramonės įmonių bei istaigų isikurimą šiose srityse.

Vargiai aplankyti žmonės tiki gražiais Vasingtono žodžiais — pakankamai ju ir ankščiau girdejo, bet visgi prezidento vizitas jiems suteikė progą išsakyti savo rūpesčius ir vargus.

Tik pagalvojau ir vel atatupstas pasitraukiau. Jeigu Tina pėsčiom visus apeidavo, kodėl negalėčiau aš? Išleisdami į kaimą tėvai tam tyčia aulinius batus pasiūdino. Ne elrominius, bet geresnio jukto, kad galėčiau po belas braidyti. Jau miestelin eidamas buvau kelis kartus užsinovęs. Per sniegus bristi su tokiais irgi bus patogiu.

Kitą dieną pašalio. Iš vakaro seimininkai sake važiuosiu į baznyčią, buvom sutarę, kad ir aš kartu, bet atsisakė. — Nei laiko, nei kelio, — ryta įejes į troba pasake Vincas. — Tokiu keliu tik viena beda. Pasilikom. Po pietų jau kėlė ir snygriuoti pradėjo. Pasidrasinę išsirengiau pas artimiausį kaimyną, kur buvo mokyklos vaiku. Net du: Stasiukas ketvirtame skyriuje, o Kostutė trečiame. Vakarykšiai ir ju tėvai rodė nepasitenkinimo, kad taip ilgai pas artimiausius kaimynus nepasirodau. „Panele Tina tai dažna dieną užbegdavo“, pasake motina.

Ir vel ta Tina, nusmelke. Ar tegalesiu tik pagal ja viską ir daryti. Vis tik nejuo. Nors mintimi vis dar per petį pasižvalgydamas. Nieko neatsitiko. Ir Tinos niekas neminėjo. Šneketelėjau ir su tėvais, ir su vaikais. Kiek nustebau, kad namie vaikai buvo daug ne drąsesni negu mokykloje. Gal todėl, kad čia pat buvo tėvai, o gal, kad nebuvo pilno kambario tokiu pat kaip jie: nebuvo su kuo lygintis. Ir man pačiam buvo kitai. Sunku buvo rasti apie ka kalbėti.

(Bus daugiau)

BAJORAS

JURGIS JANKUS

Tėsinys Nr.6

Vaikai padeklamavo, savo rašinių paskaitė, paskum ir nekviesta atsirado armonika. Šoko vaikai, išsijudino ir seniai. Nemaloniausia buvo, kad retas kuris tėvų nesiteiravo, kodėl neužėnu. Tina tai vis užbegdavusi.

Teisinausi, kad naujas, kad daug vargo turėjau, kol susigaudžiau, kaip, kur ir ką daryti. Sakiau: — Pirmi metai. Leiskit daug ką išmokyti, apsibrast, paskum ir norėdami atsiginti neatsiginsit.

Dabar vieną kitą mamą, kuri atrode senesnė, pašokdinau. Atrodė, kad bent daugumai pataikiau, bet toji Tina nejučia slėgė. Žinojau, kad toks kaip ji vargu busiu. Neišmoksiu nei darbų iš rankų traukti, nei iš kiemo į kiemą be aiškaus reikalo lakstyti. Apskritai man visada sunku buvo su nepažįstamais kalbas vesti, bet eglutė lyg ir atvėrė tokią mano pusę, kurios ir pats nepažinau: mokėjau su nepažįstamais žmonėmis šneketi. Ne tiesiai, per vaikus. Ir kai vieni per kitus kvietė užėti, jeigu būtų buvusi proga eiti kartu, net nemirktelėjęs būčiau ejęs, bet kai visi išsiskirstė, atkritau. Neatsiminiau, kad kada kur būčiau be reikalo ejęs. Kai vaikas buvau, kai kurie kaimynai ir taip užėdavo. Tik pasišneketi. Bet ir šneketi jie turėjo apie

ką. Kalbos apie bendrus kasdieninius reikalus buvo tiek, kad ir išėję dar kalbos galą dažnai palikdavo kitiems. Atsimenu ir kitokių atėjimų. Užėjo žmogus iš kito kaimo. Mes, vaikai, net nežinojom kas jis toks. Tėvams tai buvo pažįstamas, bet ne toks, kuris bet kada pasišneketi užėdavo. Tada užėjo, pasišneko, pakilo ir vel išėjo. Kai tėvas, išleisdes svečią, į vidų sugrįžo, motina paklausė: „Tai ko jis čia buvo atėjęs?“ Ir tėvas nežinojo ko. Paspeljo, paspeljojo ir taip paliko. Bet man tas tėvų pasišnekejimas įstrigo. Atrodė neusi, pasišnekesi, išeisi, o jie ir sakys: „Ko čia tas mokytojas buvo užėjęs? Gal ko norėjo?“

Net pas savo kaimo žmones be reikalo nebeužėdavau. Net pas savo bendraamžius. Mokykla nauagi. Emė gulti nerimas, kaip reikės į tą svetimą kaimą įaugti. O gal reikės įsitaisyti blizgančią lazdele, tokią kaip Užgrauzių mokytojas, kurio dar nepasitaikė kur susitikti, ir švytuoti po kaimą. Vienam iš anksto sugalvotą koki žodį pasakyti, kitam kitą. Kokią mergaitę, daržely besikučiančią pašneketinti, gėlyną pagirti, bet ką patarti... Ką gali patarti pats nieko nežinodamas? Bebaigiant garuoti gražiai eglutės nuotakiai, pasiėmiau kaimo planą, į kurį tebuvo pažvelgęs tik pirmą vakarą, pasitiesiau ant stalo ir emiau žiūrėti.

Dabar jis emė kelti kiek kitokias nuotakas. Kiekvienoj kaimo sodyboj pieštuku labai smulkiai buvo įrašytos vaikų pavardės, vardai ir kuriam skyriuje tais metais mokėsi. Nebepažinau jų, kurie tada buvo ketvirtajame. Suskaiciau keturiolika. Jų buvo ir eglutėje.

Turėjo būti, bet neatėjo į galvą pasiteirauti. Ar visi namie, o gal kuris ir toliau mokosi. Visus kitus pažinau. Visi dabar vienu skyriumi aukščiau. Perkeliu.

Pasiėmiau antrąjį. Jame ir pamisėjęs, ir galulaukiu vaikais surašyti. Čia į miškus įsiterpusiam liežuviu raudau ir geltonplaukė, mėlynakę antro skyriaus Petrutę, kuri rudenį pirmą dieną ateidama į mokyklą atnešė maišelį riešutų. Kai norėjau užmokėti, rankutes už nugaros susibruko: „Tėvai liepė nieko neimti“ pasakė, ir niekaip, negalėjęs įsilyti. Jaučiausi labai nepatogiai. Per pertrauką peržiūrėjau savo knygas, kurias atsivežiau iš namų, ir užtikau dar beveik naujai atrodančią A. Giedriaus pasakų knygutę. Išpyliau iš maišelio riešutus, įdėjau knygutę, užrašiau ir po pamokų išeinančiai namo padaviau: „Va čia tavo maišelis“, dar pasakiau. Ji paėmė, apciupinėjo: „Kas čia?“ tiesiai į akis žiūrėdama paklausė. „Toks niekutis. Tik tau už atnešimą, o tėvams pasakyk, kad riešutai labai skanūs ir kad aš labai dėkoju“. Bet Petrutė nenubėgo. Čiupinėjo maišelį knygute. „Čia ne pinigai?“ pasakė. „Ne, ne pinigai. Kaip duosiu pinigų, kad tėvai tau pasakė nieko neimti“. Bet ji tebestovėjo ir tebeleido per pirštukus maišelį, staiga nusvito: „Žinau, knygutė! O gal šasiuvinis? Ne, ne. Knygutė. Knygutė?“ Nesierzinau. „Knygutė“, patvirtinau. „Parsinešk namo, pasižiūrėk. Jeigu patiks, turėkis, o jeigu ne, gali kam kitam atiduoti. Bet manau, kad ir tau patiks. Dabar tikrai panūdau ir ją kada aplankyti. Kai pasnigs, paprašysiu, kad Vincas leistų į kokias rogutes įsikisti

JIS RENGIA DVI SVARBIAS KNYGAS

Edvardo Šulaičio pokalbis su vilniečiu istoriku dr. Henriku Šadžium apie „Lietuvos sporto enciklopedijos“ ir kitų naujų mokslinių leidinių ruošimą.

Dr. Henriko Šadžiaus paruošti veikalai yra pažįstami ir išeivijai. Prieš porą metų sulaukėme jo redaguotos knygos „Lietuvos kūno kultūros ir sporto istorija“, kuri yra pirmasis tokio pobūdžio leidinys Lietuvoje. Dabar jis ruošia ar redaguoja bent porą kitų leidinių. Pirmasis: „Lietuva — kare po karo“, antrasis — „Lietuvos sporto enciklopedija“.

Progai pasitaikius, paklausėme dr. Šadžiaus apie jo artimos ateities darbus, ypač „Lietuvos sporto enciklopedijos“ ruošimą.

—Kokie vėjai Jus pernai lapkritį buvo atpūtę į Čikagą?

—Pagrindinė ir svarbiusia ši kartą kelionė į JAV — duotis: papildyti medžiagą mano jau parengtos ir atiduotos į leidyklą monografijos „Lietuva — kare po karo“ pirmajam skyriui. Šiame skyriuje gana plačiai nušviečiu Lietuvos geopolitinę situaciją pasikeitimą, pasibaigus Antrajam pasauliniam karui, nagrinėjau Vakarų sąjungininkų tuometinio atšalinimo priežastis Baltijos kraštų laisvės siekimams.

Pasinaudodamas „Draugo“ bibliotekoje saugoma medžiaga, bendradamys su Jonu Dainausku ir kitais, šia problema besidomintais, aš turėjau galimybes patikrinti kai kuriuos savo teiginius bei dar labiau praplešti akiratį man rūpimais klausimais.

Kitas, ne mažiau svarbus, reikalas, tai išsiaiškinti realią padėtį, kokia yra išeivijoje, konkrečiai — JAV-se ir Kanadoje, rengiant medžiagą būsimai „Lietuvos sporto enciklopedijai“. Tenka konstatuoti, kad šiame darbe bare išeivijos autoriai žymiai atsiliko nuo savo kolegų Lietuvoje.

—Papasakokite glaustai apie šį svarbų mūsų tautai istorijos laikotarpį, atsispyrindami Jūsų monografijoje.

—Nagrinėjamas laikotarpis (1944 m. antroji pusė — 1946 m. pradžia) yra vienas tragiškiausių naujųjų laikų Lietuvos istorijoje. Istorinių pobūdžių iki dabar specialiai dar netyrinėtas.

Knygoje bus parodoma, kad Lietuva vėl tampa dviejų kariaujančių totalitarinių valstybių — Sovietų Sąjungos ir nacistinės Vokietijos — kovos arena. Šios kovos baigtis — antroji Lietuvos okupacija ir aneksija.

Nors Vakarų valstybės ne-

pripažino prievartinio Lietuvos inkorporavimo į Tarybų Sąjungą, tačiau, pasibaigus II pas. karui, sulaužiusios Atlanto chartijos principus, neteikė Baltijos valstybėms jokių pirmenybių santykiuose su Maskva.

Dabar plačiai parodoma, kad atsikūrusioje sovietinėje sistemoje aukščiausia valdžia krašte vėl perėjo į komunistų partijos, jos Lietuvos CK biuro, vadovaujamo M. Suslovo, rankas. Tačiau partijos ideologinis aparatas, sovietizuodamas Lietuvą, susidūrė su istorine lietuvių savimone, tradicijomis, išlikusiu vidiniu priešišku 1940-1941 m. sovietinei sistemai, gyvu nepriklausomybės laiku atsiminimu.

Knygoje pateikiamas ne tik panoraminis Lietuvos pasipriešinimo vaizdas, bet bandoma nagrinėti to meto pasaulio svarbiausių istorinių įvykių kontekste, parodant Vakarų valstybių abejingumą partizanų kovai.

Manau, kad knyga sudomins ir išeivijos lietuvių.

—Eikime prie antrosios knygos, kuri savo pobūdžiu bus taip pat pirmoji Lietuvoje. Kaip gimė mintis imtis šio darbo?

—1996 m. pavasarį mano vadovaujamas autorių kolektyvas, kurį sudarė buvę sportininkai, sporto mokslo specialistai, istorikai, po kelerių metų darbo parengė ir išleido nemažos apimties iliustruotą knygą „Lietuvos kūno kultūros ir sporto istorija“. Atlantos olimpinio žaidynių išvakarėse mes šią knygą įteikėme tuometiniam Lietuvos prez. A. Brazauskui. Priėmimo prezidentūroje taip pat dalyvavo tuometinis sporto departamento direktorius V. Nėrius ir Lietuvos Tautinio olimpinio komiteto pirm. A. Povilūnas, tad ir buvo prieita vieningos nuomonės busimam olimpiadai (2000 m. Sidnėjyje) parengti panašaus pobūdžio sporto tematika leidinį. Besikeičiant nuomonėmis, buvo apsisistota prie Lietuvos sporto enciklopedijos.

—Papasakokite apie šio darbo apimtį, kas ir kaip jame bus paminėta, kas be Jūsų šiam darbui vadovauja ir jame dalyvauja?

—Lietuvos sporto enciklopedija — tai specifinė enciklopedijos rūšis, kurioje bus aprašomi tik, su Lietuvos kūno kultūra ir sporto raida betarpiškai susiję žmonės, įvykiai, faktai. Enciklopediją sudarys

Punsko lietuvių ansamblis „Klumpe“, koncertavęs įvairiuose Amerikos lietuvių telkiniuose. Čia jis Clevelando lietuvių parapijos scenoje. Nuotr. Vladas Bacevičius

dvi straipsnių grupės: biografiniai ir bendro pobūdžio.

Biografiniuose straipsniuose bus aprašomi olimpiniai, pasaulio, Europos, žaidynių ir čempionatų nugalėtojai, prizinkai, žymūs sporto organizatoriai ir veikėjai, nusipelnę treneriai ir tarptautinių kategorijų teisėjai, sporto mokslo darbuotojai ir visi kiti asmenys, suvaidinę teigiamą vaidmenį Lietuvos kūno kultūros ir sporto raidoje nuo seniausių laikų iki mūsų dienų. Pagal svarbą ir pasiektus rezultatus jie skirstomi į penkis kategorijas. Pirmųjų dviejų kategorijų biografiniai straipsniai iliustruojami portretinėmis nuotraukomis.

Bendro pobūdžio straipsniuose bus nušviečiami sporto sąjūdį organizuojantieji veiksniai: sporto organizacijos ir federacijos, žymesnieji klubai ir pan.

Enciklopediją planuojame leisti dviem tomis. Prie jos jau dirba keliasdešimt žmonių. Pagrindinių krūvių šiuo metu neša sporto federacijos. Jos rekomenduoja, kokius sportininkus, trenerius tikslia linga įtraukti į enciklopediją, parengia pirminius apie juos biografinius straipsnius.

Visą organizacinę bei rankraščio parengimo darbą vykdo šiam tikslui specialiai sudaryta, mano vadovaujama, darbo grupė, kurios mokslinis sekretorius yra doc. Jonas Žilinskas. Jis palaiko tiesioginius kontaktus su departamento vadovybe, federacijomis, autoriais.

—Žinome, kad enciklopedijoje atsispindės ir užsienyje gyvenantieji lietuvių kilmės sportininkai, lietuvių sporto klubai, apskritai mūsų sporto gyvenimas. Kokia atranka bei vertinimo kriterijai čia taikomi?

—Mes laikomės tų pačių principų, kaip rašant „Lietuvos kūno kultūros ir sporto istoriją“. Nušviečiant svarbiausius išeivijos sportinio gyvenimo įvykius, aprašant žymiausius sportininkus, veikėjus, organizatorius, bus taikomi kiek kitoki, sakykim, lengvesni vertinimo kriterijai.

Lietuvoje, nors ir okupuotoje, buvo visiškai skirtingi sporto veiklos mastai ir pasiekti rezultatai, todėl čia negalimi tie patys vertinimo nuostatai.

Man regis, kad bendromis Jūsų ir Jūsų kolegų — Sigito Krašausko, Prano Mickevičiaus, Kęstutis Čerkiūno bei kitų sporto veikėjų pastangomis mums pavyks sėkmingai išspręsti šią problemą.

—Atrodo, kad enciklopedijos paruošimui nebeužtėra liks laiko, Juk norima ją išleisti Sidnėjaus olimpiados išvakarėse. Ar sušpėsite šį darbą bent patenkintamai atlikti?

—Kaip minėjau, paruošiamieji darbai buvo pradėti jau prieš dvejus metus. 1998 m. rugsėjo mėn. Lietuvos Kūno kultūros ir sporto departamento gen. direktorius Linas Kurtinaitis pasirašė įsakymą, kuriuo remiantis, buvo parengti enciklopedijos spaudai rengimo darbai. Jo pavaduotojas doc. Algirdas Ralskas buvo paskirtas šio leidinio kuratoriumi.

Dabar jau trauktis atgal nebėra kur. Tikimės, kad, kaip suplanuota, pirmąjį tomą išleisime 2000-ųjų metų pavasarį.

Baigdamas dar kartą dekoju „Draugo“ vyr. redaktorei už parodytą šiam reikalui dėmesį ir linkiu visiems šio dienraščio skaitytojams, lietuvių ir sporto puoselėtojams ištvėrmės sudėtingame ir ne visada lengvame išeivio-emigranto gyvenimo kelyje.

—Dėkojame dr. H. Šadžiui už pokalbį.

LENKIJOS LIETUVIŲ VARGAI NESIBAIGIA

Atkelta iš 3 psl.

Lenkijos šalis nesutinka su Lietuvos pusės nuomone. (...) Pasienio sargyba yra pasirengusi atsakyti dabartinio užkardos lokalizavimo, tačiau, vadovaudamasi būtinumu tinkamai saugoti valstybės sieną, laukia, jog valdžia iš anksto nurodys naują lokalizavimo vietą Punske. (...) Nepasiekta vieningos nuomonės ir lenkiškų pavardžių bei vardų rašybos klausimu. Lietuva nepritarė Varšuvos pagedavimui Lietuvos lenkų pavardes rašyti atitinkamai su gimtosios kalbos taisyklėmis. „Lietuvos šalis svar-

biausiu principu laiko vardų ir pavardžių rašymą pagal gimtosios kalbos skambesį, kaip kad numatyta Lietuvos ir Lenkijos sutartyje dėl draugiškų santykių ir gero kaimyninio bendradarbiavimo“.

Lietuvos šalis įsipareigojo iki 2001 metų užbaigti žemės grąžinimą Rytų Lietuvoje, toliau leisti vadovėlius lenkiškoms mokykloms, suvienodinti lietuvių dėstomąją kalbą ir lenkų dėstomąją kalbą mokyklų finansavimo principus, vienodai traktuoti lietuviškas ir lenkiškas mokyklas Rytų Lietuvoje, įvesti lenkų mokykloms privalomą lenkų kalbos egzaminą po dešimtosios klasės.

Mes globojame tautines mažumas, tik jums nesiseka

Pasak Tautinių mažumų ir išeivijos departamento direktoriaus Remigijaus Motuzo, dauguma Lenkijos lietuvių problemų kyla dėl to, kad Lenkijoje nėra tautinių mažumų teisinės padėties apibrėžtumo, pasigendama taip pat vienos institucijos, užsiimančios mažumų klausimais. Tai buvo ypač akivaizdu, svarstant lietuviškos gimnazijos klases įsteigimo Seinuose klausimą.

Lenkijoje tautinių mažumų apsaugos standartai labai aukšti. Na, jums paprasčiausiai nesiseka, kad negalite susitarti su Seinu savivaldybe. Mes jiems negalime nurodinti, ką turi jie veikti. Pasiųdėję direktyvinio valdymo laikais, — kalbėjo Lenkijos delegacijos atstovai.

Tad kam pasirašoma tarpvalstybinės sutartys? Kas atsakingas už Lietuvos-Lenkijos draugiškų santykių ir geros kaimynystės sutarties, pasirašytos 1994 metais, vykdymą? Po šia sutartimi jau pasirašė Lietuvos ir Lenkijos prezidentai. Sutartyje abi valstybės įsipareigojo, tarp kitko, užtikrinti Lietuvos lenkams ir Lenkijos lietuviams teisę į švietimą sava kalba. Tad, kas atsakys, jeigu sutartis nevykdoma? — klausė lietuvių organizacijų atstovai.

Panašiai Lenkijos delegacija reagavo į Lenkijos lietuvių draugijos pirmininko nusiskundimą, kad šiais metais negauta nei zlototo dotacijos kultūrinei veiklai, nors kultūros ministerija pasirašė sutartis dėl kurių renginių finansavimo.

Jau praktiškai baigiasi kultūrinis sezonas, įvyko dauguma mūsų renginių: vaikų teatrų festivalis, lietuviškų ansamblių šėkrydis, vaikų šokių šventė ir daugelis kitų. Nesuprantame, kodėl Lenkijos Kultūros ministerija nepersiuntia mums Lenkijos vals-

SKELBIMAI

Įvairūs

Nekilnojamo turto

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapalis ir O.E. Mgr. Aukstas S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPALIS
3208 1/2 West 96th Street
Tel. (708) 424-8854
(773) 581-8854

TAISOME SKALBIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS. H. DECKYS
TEL. 773-585-8824

Perkate automobilį?
Turite kredito problemų?
Nėra kredito istorijos?
Pirmas automobilis?
Neilgai naujame darbe?
Ką tik atvykote į JAV?
Ne problemos!
Žemos automobilio kainos!
Maži mėnesiniai mokėjimai!
Nėra pradinio mokesčio!
Galėsite stot už valro Handlen!
(630) 287-2748

MĖLYNĖS! MĖLYNĖS!
Galite prisigauti patys, arba pirkti jau prinkit. Važiūote I-94 iki Michigan Exit 1; New Buffalo. Toliau sekite ženklus į Mike's Blueberries. Atsivežkite uogoms krepšelius. Čia graži vieta visai šeimai pasidžiaugti gamtoje. Tel. 616-469-2509.

773-585-9500

GREIT PARDUODA
RE/MAX RESULTS REALTORS
off. (773) 586-5959
home (708) 425-7160
pager (708) 886-4919

RIMAS L. STANKUS
• Greitas ir sąžiningas patarimas
• Nuosavybės įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Century 21 KMEICK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
773-284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

Ieškome patyrusių daiktotojų, turinčių savo transportą. Darbas šiaurės vakarų priemiesčiuose. Teiraukitės nuo 8 iki 10 val. vakaro tel. 847-808-9109 angliskai arba rusiskai.

JDS CONSTRUCTION
Kitchens, Baths, Decks, Siding, Wood Floors, Interior and Exterior Painting. Also taking jobs in Beverly Shores & Union Pier, MI. Call John Walczakowski, tel. 708-614-1839. Speak English.

TECHNICIAN
Specialty Field Technician Person with piping experience. Waterworks Industrial. Great pay, benefits, 401 K, class A CDL a plus. Travel and drug free a must. Send resume to: Hydra-Stop, Inc., 3344 W. 127th Street, Blue Island, IL 60406. Must speak English.

tybės biudžete numatytos dotacijos, — kalbėjo LLD pirmininkas.

Jūs esate neteisus, kad Kultūros ministerija jums nesuinteresuota pinigų. Tai ne Kultūros ministerija atsakinga, bet Finansų ministerija, kuri Kultūros ministerijai nepadėdė lėšų, — „paaikšino“ Kultūros ministerijos atstovas.

Pasak Remigijaus Motuzo, yra tam tikrų požymių, kad lietuvių kultūrinės veiklos finansavimo sustabdymas, kaip ir nevykdymas darbų, susijusių su vyskupo Antano Baranauko paminklo aplinkos Seinuose tvarkymu, tai savotiškas šantažas dėl to, kad Punske valdžia savišalybiškai nurodo Punske miestelyje vietos pasienio užkardos lokalizaciją. Lietuvos delegacijos vadovas Remigijus Motuzas pabrėžė, jog Lenkijos delegacija vengė, kad baigiamajame protokole būtų lietuvių mažumos padėties vertinimas. „Bet

mums tai pavyko padaryti: Lenkijos šalis pripažino, kad, igyvendinant švietimo reformą, sumažės lietuvių švietimo apimtis, ir konstatavo, kad pagrįstas yra lietuvių tautinės mažumos reikalavimas Seinuose įsteigti gimnazijos klases lietuvių dėstomąją kalbą“.

Iki birželio 30 dienos reikėjo pateikti dokumentus į pirmąją gimnazijos klases. 19 Seinu miesto ir valsčiaus vaikų, paaugusių mokyti lietuvių kalbą, ir toliau nežino, kur pradės mokslą rugsėjo pirmąją. Dalis lietuvių tėvų jau suabejojo, ar Seinuose bus lietuviška gimnazijos klases, ir dokumentus padavė į lenkišką gimnaziją. Kiti dar lokuriuoja, nors, artėjant rugsėjo pirmąją, turi vis mažiau vilčių. Varšuvos politikų žodžiais tariant, „europiniai standartai pas mus yra labai aukšti, tik jums paprasčiausiai nesiseka“.

Už architektūros mokslo ir kritikos veikalus liepos 1-ąją apdovanotas architektas Algimantas Miškinis. Minint Tarptautinę architektų dieną Kaune buvo surengtas tradicinis konkursas „Geriausias metų projektas 99“.

„Draugo“ redakcijoje apsilankius svečiams — jų tarpe ir dr. Henriku Šadžium. Iš kairės: Ricardas Petersonas, Stasė Petersonienė, gyd. rašytoja Jorata Sučiailė Danutė Bindokienė, Edvardas Šulaitis ir dr. H. Šadžius.

ATSISVEIKINIMAS DANGAUS VARTUOSE SU PROFESORIUMI J. NAVICKU

Pernai lapkričio 7 d. profesorius Juozas Leono Navicko šeima ir gausus būrys jo draugų bei pažįstamų susirinko Putnamo seselių kapinėse — Dangaus Vartuose atsisveikinti su juo ir palaidoti jo kapinaitėse. Tai buvo paskutinis susirinkusių susitikimas su Juozu Leonu, mirusiu lapkričio 2 d. St. John of God ligoninėje, Bostono priemiestyje, buvo pašarvotas Bostone ir iš ten atvežtas laidojimo į Putnamą. Tai buvo visiems susirinkusiems skaudus atsisveikinimas, nes profesorius Navickas buvo visiems labai artimas bičiulis. Jis net savo mokslines knygas, išleistas 1988 metais, pačioje pradžioje yra parašęs „Autoriaus padėkos žodį“, kuriame skaitome: „Esu patyręs nepaprastai daug moralinės paskatos, paramos ir pagalbos iš savo draugų, kolegų, o ypačiai iš šeimos narių“. Šis pasisakymas rodo, kaip labai jis vertino savo draugus ir koks jautrus buvo bendravimui su jais ir jų nuomonėmis. Tame pačiame padėkos žodyje autorius rašo: „Yra dar vienas man labai artimas asmuo, kuris nenori, nelaukia ir visiškai nepageidauja, kad aš viešai kalbėčiau apie šio asmens man suteiktas paslaugas, globą ir visokeriopą pasitarimą. Tačiau tiesos įpareigojanti vertybė verčia būti atviru... ir išduoti šį man brangų asmenį. Tai yra mano draugė ir mylima žmona Eleonora — Aldona“.

Šios citatos ir dar kiti panašūs šio veikalo teiginiai rodo, kaip labai jis vertino bendravimą su artimaisiais ir draugais, kurių ratą jisai praplėtė ne tik savo filosofijos studijomis, bet ir visuomenine veikla. Juk jis buvo veiklus ateitininkas dar tebesimokydamas lietuviškoje Seinfeldo gimnazijoje, kurią baigė 1947 metais. Gyvendamas Bostone, jis daug metų vadovavo Naujosios Anglijos ateitininkams, 1963-1964 metais buvo Bostono Lietuvių Bendruomenės kultūros klubo pirmininkas ir nuo 1964 iki 1980 metų pirminkavo Lietuvių Katalikų

mokslų akademijos Naujosios Anglijos „Židiniui“. Nenuostabu, kad toks gausus būrys lietuvių susirinko į Dangaus Vartus su juo atsisveikinti ir kad šis atsisveikinimas jaudino visus, nors mes jo neprardome, tik su juo atsiskyrėme.

Jis pasiliko mūsų tarpe ne tik malonių santykių prisiminimais, bet dar labiau savo raštų turtingu įnašu, kuriame apibūdinti tinka tokia jo mokslinio darbo žodžių citata, mums primenanti, ko jis siekė savo moksliniais darbais: „...kurti, rašyti, dėstyti ir svajoti apie kilnesnio ir dorešnio žmoniškumo aušrą.“ Jo filosofijos mintyse vyrauja sąžinė, moralė ir dvasinės vertybės. Baigęs Seinfeldo gimnaziją, Juozas Navickas studijavo filosofiją Belgijoje, Liuvono katalikų universitete, kuriame įsigijo bakalaurą laipsnį. Studijas tęsė Fordhamo universitete New Yorke, kur 1958 metais įsigijo filosofijos daktaro laipsnį, parašęs disertaciją apie Loosio moralinę filosofiją.

Baigęs studijas, jis pradėjo dėstyti filosofiją King's kolegijoje, o 1961 metais persikėlė į Bostono kolegiją, kur 1978 metais jam suteiktas ordinario profesorius laipsnis. Tais ir sekantais metais jis dirbo ir kaip vizituojantis profesorius Šv. Jono kunigų seminarijoje. Tai rodo, kad juo pasiūlyta, kad jis nesiriboją tiesos ieškojimu tik savo logikoje, kad jam ir Apreiškimas yra tiesos šaltinis, ką užmiršta daugelis šių laikų filosofų. Jo filosofinių darbų anglų kalba buvo paskelbta visa eilė. Šių studijų tarpe turime „Hegel's Philosophy of Subjectivity“, „Hegel and the Doctrine of Historicity of V. I. Solovyov“, „Loosky's Moral Philosophy“, „M. Scheler's Phenomenology“ ir kt.

Taip pat turime paskelbtų nemažai ir lietuviškų veikalų filosofijos temomis. Vienas didžiausių šių veikalų yra gana didelio formato 236 puslapių Lietuvių Katalikų mokslo akademijos išleista knyga: „Vertybės ir Dorovė“ (Moralinės filosofijos pagrindai). Be to ir

Kryžių kalne prie Šiaulių. Nuotraukoje — buvę partizanai prie naujai pastatytų ir pašventintų kryžių, skirtų kiekvienai partizanų apygardai.

kiti Navicko filosofiniai darbai paskelbti „Aidų“ žurnale. Pagrindinis jų sarašas: „Filosofijos problematika ir metodas“, „Maceinos filosofijos sanprata ir metodas“, „Trojos arklys Dievo mieste“, „Dinamiško subjektyvizmo filosofija — Hegelis dvišimtinės sukaityties perspektyvoje“, „Prof. A. Maceinos Bažnyčios ir Pasaulio dialektika“, „Vertybių prasmė materializmo akivaizdoje“. Tai yra dalis jo palikimo mums, kuriame randame tokių teiginių: „...mąstytojams yra privalu ir būtina visas filosofines išvagas kildinti ir išvesti iš paties neramaus ir sunkaus žmogiškojo gyvenimo, o šias išvagas ir prasmingas patirtis atidžiai peržvelgti, jas vėl sugrąžinti į gyvenimą jo patobulinimo dėlei“. Taip pat turime šiuos Juozo Leono žodžius: „...filosofinė išvalga nesiekia nieko naujo išrasti ar sukurti, bet praregėti tikrovę“. Todėl, nagrinėdamas šiam savo veikale dorovę ir vertybes, jis mums primena, kad „Dievas yra absoliuti Būtis, Tiesa ir nelygtamas Gėris, arba pati aukščiausia Vertybė“. Tai nėra dalis tikrovės, kurią galėtume praregėti savo ribota išmintimi, bet tai Dangaus mums siunčiama tiesa. Todėl, nagrinėdamas vertybes, kaip priemones patobulinti gyvenimą, Juozas Leonas mums primena: „Aišku, asmenį i tikrąją, amžinąją laimę gali nuvesti tik krikščionybė...“.

Tai — jo tikėjimo skaištus švityrus ir tai liks mūsų ne

nutraukiamas ryšys su jo idėjomis ir su juo pačiu, iškeliauvusiu į geresnį pasaulį, kur kartu su Sibire žuvusiu Pranu Dovydaičiu, sovietiniame kalemėje nukankintu vyskupu Reiniu, čia palaidotu kunigu Yla, kentėjusiu koncentracijos lageryje, ir su kitais šviesiais mūsų kankiniais, jis bus mūsų ambasadoriumi gražesniame ir šviesesniame pasaulyje. Todėl atsisveikinimo dalyviai susirinko Dangaus Vartuose ne tik sukalbėti atsisveikinimo malda, bet išreikšti ir savo tikėjimą, kad Juozas Leonas šis mums iš anapus amžinųjų principų šviesos. Juk mes savo maldoje kasdien kartojame: „tikiu šventųjų bendravimą...“ Mes kasmet minime Vėlinių dieną ir prisimename savo iškeliauvusius artimuosius. Tai gi, susirinkusiems į šį atsisveikinimą, vėta prisiminti, kad Juozas Leonas mirė Vėlinių dieną, kuri skirta pabendravimui su iškeliauvusiais į geresnį pasaulį, kuriame susijungiamo su niekad neuzgesčiančia gyvybe.

Džiaugiamės Juozo Leono materialistinės filosofijos kritika ir jo mintimis apie ekstremistinius modernistus, kurie iškreipia Vatikano II nutarimų prasmę ir taip nusielpo Trojos arklio vardo, jiems suteikto Juozo Leono rašinių, pavadintame „Trojos arklys Dievo mieste“. Tai yra „Aiduose“ išspausdinta tuo patiu vardu išleistas angliškios

Fordhamo universiteto profesorius Dietrich von Hildebrand'o knygos apžvalga. Apie šią knygą prof. Navickas pasisako: „Paties autoriaus žodžiais tariant, šis veikalas skiriamas tiems, kurie dar suvokia žmogaus metafizinę padėtį, kurie dar atsispiria smegenų plovimui ir pasaulietiškiems šūkiams... Ši knyga vėta ypatingo dėmesio ir todėl, kad joje Bažnyčios atsinaujinimo klausimas keliamas ir sprendžiamas su didele rimtimi, giliu nuoširdumu ir tikrai augustinis meile katalikų Bažnyčiai.“ Šios knygos apžvalgoje profesorius Navickas mini ir paklydusius modernistus šiais žodžiais: „Jei su nuoširdumu ir atsidejimu pastudijuotume II Vatikano dokumentus, konstitucijas ir dekretus, kurių pirmuosius du toms jau turime lietuvių kalboje, vargu suabejosime Bažnyčios reformų aktualumu ir svarba. Tačiau jei paskaitysime reformas liečiančias dabarties knygas ir straipsnius, tikrai susidarysime skirtingą vaizdą. Pavyzdžiui, vysk. Francis Simone, kun. Du Bay, Daniel Callahan raštuose visiškai nedviprasmiškai reikalaujama, kad Bažnyčia atsikytų savo pagrindinių dogmų, daugiau dėmesio skirtų elgetynams (slums) negu atpirkimiui, kurtų specialias unijas, kurios prieš vyskupų gintų kunigų teises ir t.t.“ Šios Juozo Leono mintys yra mums patidinami stiklai, pažvelgti į

DRAUGAS, 1999 m. liepos 15 d., ketvirtadienis

5

šių dienų modernistinius paklydimus. Panašiai tenka vertinti ir Juozo Leono mintis apie šių dienų jaunimo moralinį auklėjimą, suglaustai išreikštas jo veikale „Vertybės ir Dorovės“ šiais žodžiais: „Jauni žmonės, augdami ir bresdami dorovės dalykų beveik nepaisančioje aplinkoje, dorybių problemą laiko visai nuobodžia tema, kuri jiems atrodo esanti jau pasenusi, nebeaktuali ir atgyvenusi“.

Tai jo palikimo pavyzdžiai, kurių mes neturėtume užmiršti, tvarkydami savo gyvenimą.

Č. Masaitis

JAMŽINTAS KUNIGO POETO M. GUSTAIČIO ATMINIMAS

Kunigo poeto Motiejaus Gustaičio (1870-1927 m.) atminimui jamžinti gegužės 27 d. Rokuose, Kauno rajone, atidengtas Atminties kryžius. Tautodailininko Albino Foko sukurta kryžių pašventino Pa-

nemunės parapijos klebonas Pranas Liutvinas.

„Jei neturėtume M. Gustaičio poeto, spraga lietuvių literatūroje būtų gal nelabai didelė, tačiau jei nebūtų buvęs Gustaičio pedagogo, jaunimo auklėtojo, liaudies šviesto — nuostolis Lietuvai būtų neišmatuojamas“, — kryžiaus atidengimo iškilmėse kalbėjo klebonas P. Liutvinas.

Vėliau Rokų kultūros namuose kunigo ir poeto atminimui buvo surengta literatūrinė-muzikinė vakaronė, koncertavo saviveiklininkai.

M. Gustaitis buvo Marijampolės mergaičių progimnazijos bei „Žiburio“ draugijos steigėjas. Poetas išleido eilėraščių rinkinį „Tėvynės sąsara“, poemą „Meilė“, oratoriją „Aureolė“ bei kitus. Apie M. Gustaitį poetą nemažai rašė Vincas Mykolaitis-Putinas, Faustas Kirša, Viktorija Daujotytė. (Elta)

• Šypsena — naikina patį bjauriausią pojūtį — nevilgti.

A. + A. RUTH HARRINGTON PAJEDA

Mirė 1999 m. liepos 13 d., sulaukusi 53 metų.

Gyveno Čikagoje.

Gimė Vokietijoje.

Nuliūdę liko: sūnus Patrick Harrington, seserys Regina Pierson, Donna Moriarty, brolis Raymond Pajeda, sūnėnas Frank Pierson; taip pat daug draugų ir pažįstamų.

Velionė buvo žmona a. a. Terrence J. Harrington.

A. a. Ruth buvo ilgametė Šv. Antano ligoninės tarnautoja.

Velionė Ruth pašarvota penktadienį, liepos 16 d. nuo 9 iki 9 v. v. Robert J. Sheehy & Sons laidojimo namuose, 4950 W. 79 St., Burbank, IL.

Po religinių apeigų laidojimo namuose šeštadienį, liepos 17 d. 11 val. ryto laidojimas privatus.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus atsisveikinti su Velione laidojimo namuose.

Nuliūdę: sūnus, seserys, brolis ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. R. J. Sheehy & Sons. Tel. 708-857-7878.

A. + A. JUOZAS ŽVYNYS

Mirė St. Pete Beach, FL, sulaukęs 90 metų. Gimė Lietuvoje, Lėlių kaime, Molėtų valsčiuje, Utenos apskrityje.

Amerikoje išgyveno 49 metus.

Liko giliame nuliūdime: žmona Leokadija Jablonskyte, dukros Rimantė Schoot ir Vida Marks, žentas Daniel, vaikai Billy, Kenneth, jo žmona Christine, Ronald Schoot, Alexandra, Christopher ir Patrick Marks, produkratė Amanda, seserų bei brolių vaikai ir jų šeimos Lietuvoje, giminačiai Danguolė ir Petras Griganavičiai. Velionis priklausė Lietuvių Bendruomenei, Korp' Neolithuania, Tautinei sąjungai, Lietuvių ir Tautos fondams ir daugeliui kitų organizacijų.

Pašarvotas ketvirtadienį, liepos mėn. 15 d. nuo 3 iki 9 val. vakaro Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.). Atsisveikinimas 6:30 val. vakare.

Laidotuvės penktadienį, liepos mėn. 16 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto Velionis bus atlydėtas į Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčią, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po Mišių a. a. Juozas bus palaidotas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus bei pažįstamus dalyvauti šiose laidojimuose.

Nuliūdę: žmona, dukros, žentas ir vaikaičiai.

Laidotuvių direkt. Donald. M. Petkus. Tel. 800-994-7600

Mielam visuomenės veikėjui

A. + A. JUOZUI ŽVYNIUI

mirus, mielą žmoną LEOKADIJĄ, dukras RIMĄ ir VIDĄ su šeimomis bei visus artimuosius, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Jadvyga ir dr. Domas Giedraičiai

Angelė ir Albinas Karniai

Roma ir Viktoras Masčiai

Aldona ir Juozas Šulaičiai

St. Petersburg, FL

STAR ALLIANCE

It makes a world of difference when
you fly SAS to Lithuania.

No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with just one hassle-free connection through Stockholm. Our 4:30 p.m. departure gives you a relaxed morning arrival for business or pleasure. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen

hub. And whether you fly Business Class or Economy Class, you can be sure our service will be world-class, and will allow you to arrive rested and refreshed — all for a reasonable fare. Find out what a world of difference SAS can make for your next trip. Just call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350. For more information and special offers, visit our website at www.flysas.com.

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:30 pm	7:40 am +1
SK 704	Stockholm	Vilnius	9:20 am +1	10:50 am +1
SK 703	Vilnius	Copenhagen	12:45 pm	2:15 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:40 pm	5:40 pm

Banking
the way
it should be!

MIDLAND BANKE
galite pasišnekėti su draugais,
nes mes — Jūsų apylinkės
bankas!

Midland savininkai ir
tarnautojai yra vietiniai žmonės.

Midland Federal
Savings and Loan Association

8829 S. Harlem Ave., Bridgeview 60455 • (708) 598-9400
4040 S. Archer Ave., Chicago 60632 • (773) 254-4470
2857 W. 69th St., Chicago 60629 • (773) 925-7400

www.midlandfederal.com

FDIC Insured

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Kaip darbščios bitelės, šie mūsų ištikimieji skaitytojai padidino būsimųjų „Draugo“ vasaros šventės, rugpjūčio 22 d. džiaugsmą, atnešdami dovanečių laimėjimams. Tai: Pranutė Jockūnienė, Kazys Rožanskas, Antanas Kuliešis, Algis Steikūnas, Nijolė M. Gierstikienė, Gražina Bičiūnaitė, Bronius Juodelis, Irena Jonušienė, Eva Paulauskienė, Sylvia Vaičiūnienė, Aldona Buntinaite, atnešusi nuostabių dail. Eleonoros Marciulionienės kūrinių, Irena Kairytė. Visiems tariame nuoširdų aciu ir raginame kitus skaitytojus pasekti jų pavyzdžiu.

Iškilmes prie atnaujinto Dariaus ir Girėno paminklo Marquette Parke š.m. rugpjūčio 19 d., sekmadienį, ruošia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos (ALIAS) Čikagos skyrius — pirm. Teodoras Rudaitis, kartu su ALIAS centro valdyba — pirm. Albertas Kerelis, Amerikos Lietuvių karių veteranų Dariaus ir Girėno bei Don Varno postais, šauliais, Lietuvos Vyčiais, ramovėnais ir kt. organizacijomis. Iškilmes bus pradėtos 10 val. r. vėliavų pakėlimu aikštėje prie Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčios, 10:30 v.r. iškilmingos š.v. Mišios bažnyčioje. Po Mišių eisena link Dariaus Girėno paminklo, kur vyks tolimesnės iškilnių t. Visi prašomi pasizymėti šį įvykį savo kalendoriuose ir pasistengti dalyvauti mūsų transatlantiinių didvyrių pagerbime. Ypač svarbu, kad gausiai dalyvautų mūsų jaunimas ir vaikučiai.

Lietuvių tautinių šokių institutas rengia tautinių šokių mokytojų kursų rugpjūčio 15-22 d. Dainavos stovyklavietėje, Manchester, MI. Kursai skirti tautinių šokių metodikai ir supažindinimui su XI Lietuvių tautinių šokių šventės repertuaru. Informaciją teikia Nijolė Pupienė, 7355 S. Whipple, Chicago, IL 60629, tel. 773-436-7343.

„Siunčiame daugiau negu 130 saulėtų sveikinimų iš jaunučių ateitininkų stovyklos Dainavoje. Keliaujame per užburta kalendorių — šventėse Dainavos miesto nepriklausomybė, įgyvendinome Užgavėnių, Gavėnios ir Joninių papročius. Nekantriai laukiame ir rušiamės švesti kitas šventes, papročius bei tradicijas. Visų nuotaika pakili ir darbinga“ — rašo jaunučių vadovės Lionė Kazlauskienė ir Dainė Quinn.

Šv. Onos novena Brighton parke vyks liepos 18-26 dienomis Fatimos Marijos bažnyčioje (2751 West 38th Place). Pamaldos — anglų kalba. Daugiau žinių gausite tel. 773-927-2421.

Susitiko Vytautas Balsys, Vytautas Čepenas ir Antanas Lukša. Nuotr. Baniutės Kronienės

Mieli mokytojai, ar gyvenami Amerikoje nepasiilgote lietuviškos mokyklos šurmilio, mielių vaikiškų šypsenų ir linksmybų išdaigų? Jei taip, tai ateikite dirbti į Čikagos lietuvinistinę mokyklą! Jūsų patirtis ir žinios bus labai reikalingos. Čikagos lietuvinistinės mokyklos direktorė Jūratė Dovieliene džiaugiasi, kad jau atsiliepie keletas norinčių mokytojų mokytojų, tačiau laukiama ir daugiau pasiūlymų. Skambinkite Jūratei Dovielienei tel. 630-832-6331.

Irena Kairytė, sveikindama „Draugą“ 90 metų sukakties proga, įteikė 100 dol. auką a.a. Jono Paronio atminimo vardu. Nuoširdžiai dėkojame už sveikinimus ir auką, kartu liudėdami dėl darbštus, pareigingo lietuvių — a.a. Paronio — netekties.

Jonas Žebrauskas, Newport, NC, atsilgyindamas už „Draugą“ prenumeratą, pridėjo 100 dol. auką. Kaip malonu, kad buvęs čikagietis ir mūsų dienraščio bendradarbis, išsikėlęs į North Carolina, ne tik „Draugą“ nepamiršo, bet dar ir apdovanojo. Aciu!

Eugenija Baršketienė „Draugą“ gimtadienio proga padovanojo 50 dol. Dėkui — jos dovana labai įvertinama.

Nepamirškite, kad jau netoli „Draugo“ vasaros šventė gamtoje — t. marijonų sodelyje, Čikagoje (prie mūsų dienraščio patalpų). Ji ruošinama rugpjūčio 22 d., sekmadienį, prasidės š.v. Mišiomis t. marijonų koplyčioje 11:30 val. r., 12 val. pietūs, atgaiva — visą dieną, o, be to, muzika, programėlė, svečiai iš arti ir toli, laimėjimai. Visi kviečiami, visi bus maloniai sutikti. Iki pasimatymo!

Dr. Vytautas Bieliauskas dalyvaus Lietuviškų studijų savaitėje ir skaitys paskaitą, pavadintą „Politika ir moralė — filosofinė, istorinė ir psichologinė analizė“. Paskaita bus skaitoma ketvirtadienį, rugpjūčio 12 d., o Lietuviškų studijų savaitę Dainavoje vyks rugpjūčio 8-14 d.

Marija Mikeliūnas, Michiana Shores, IN, prie „Draugo“ prenumeratorų pridėjo 100 dol. auką. Tariame širdingą aciu!

Turbūt žinote, kad Maria aukštesniąją mokyklą lanko kelios šauimos mergaitės iš Lietuvos? Komitetas, kuris rūpinasi joms padėti finansiskai, prašo jūsų paramos, nes vasaros atostogos atėjo, o skolos nemažėja. Aukos galima siųsti Lithuanian Roman Catholic Charities, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629. Prašome pažymėti, kad tai skirta Maria High School. Komitetas iš anksto dėkoja už paramą.

PLC GEGUŽINĖ — LYG ŠEIMYNIŠKAS PABENDRAVIMAS

Pirmoji PLC gegužinė praėjo labai gerai: malonus vasaros oras, graži aplinka, gerai nusiteikę dalyviai. Į šeimynišką pabėdravimą — gegužinę sekmadienį, liepos 11 d. suvažiavo labai daug žmonių. Kaip ir kiekvienais metais PLC renginių komitetas ruošiasi svečius priimti kaip galima geriau. Skambėjo linksma muzika, vaišino cepelinais, virtinukais — koldūnais, kava, pyragaičiais, nepamiršome ir sveikatai reikalingų skanių salotų.

Sekmadienį dalyvių skaičius pralenkė rengėjų numatytą skaičių. Kai pritrūkstame cepelinų, mus visada gelbsti centro moterų padaryti virtinukai. Atsargos dėlei juos paruošėme prieš dvi dienas, taigi jie buvo labai švieži, o Alės Karaliūnienės padarytas padažas, juos dar paskanino. Maisto tikrai visiems užteko.

Bilietus maistui nusipirkti pardavinėjo Aldona Paleikienė ir Irena Galinienė — tai jų nuolatinis darbas. Maistą dalino: Indrė Tijiūnienė, Alicija Mikucauskienė, Vanda Gvilidienė, Bronė Abromauskienė, Zita Dapkienė ir Marytė Saklikienė. Kava ir pyragaičiai vaišino Lilė Ramonienė, Vilė Marchertienė, Henrikas ir Monika Kabliauskai. Virtuvėje darbo vosi Irena Serapinienė ir Alė Karaliūnienė. Ruošdamos maistą iš anksto ryto darbavosi Rūta Sušinskienė. Agutė Tiškusienė labai greitai ir gerai nuziūrį ką reikia daryti, ji niekad nestovi be darbo.

Nepaisant, kad ir kiek daug būtų moterų padėjėjų, negalime apsieiti be vyriškos tal-

kos. Alfredas Mikucauskas — mūsų nuolatinis talkininkas. Jis sušilęs nešiojo didžiulius puodus, pilnus cepelinų, koldūnų ir kitų priedų iš virtuvės į sodeį maisto dalintojoms. Valgytojų eilė buvo labai ilga, tai padėjėjas skubėjo, kad nepritrūktų maisto. Reikės ką nors sugalvoti, kad kitą kartą kaip nors pagerintume maisto išdalinimą. Žmonės buvo la-

PLC gegužinė — dvi linksmai nusiteikusios draugės. Iš kairės: Baniutė Kronienė ir Bronė Nainienė.

Gegužinėje dalyvavo ir visa Marchertų šeima. Iš k.: Vytautas, Darius ir Vilė (PLC renginių komiteto narė).

bai geri ir aciu jiems visiems už kantrybę.

Kasmet bandome susirasti naujus muzikantus ir tuo pavairinti mūsų susibūrimus. Sekmadienį mums grojo ir dainavo Povilas Strolia bei Artūras Blažukas. Baniutė Kronienė surinko dovanas lėterijai ir suorganizavo laimėjimų išdalinimą. Jai talkino: Dana Barienė, Nijolė Žalneraitienė (ji taip pat yra nuolatinė Bingo pagalbininkė), Jūratė Greičiūtė, Diana Žilytė ir Dana Milūnienė. Aciu Bani-

tei ir jos talkininkams už darbą ir uždirbtus pinigus.

Atgavios barą visada organizuoja centro darbuotojas Arūnas Klības, jam talkino Zenonas Mereckas. Kadangi buvo labai daug žmonių, tai pritrūko stalų ir kėdžių (nors dr. Romualdas Povilaitis padarė daug naujų stalų), tačiau nuolatinis centro darbuotojas Tautvydas Patamsis labai greitai atrado daugiau. Dėkoju Racine kepyklos savininkei

Danai Kapacinskienei už akinius cepelinus ir paaukotus dar skanesnius pyragaičius ir duoną. Padėka Baltic kepyklos savininkams — Anų šeimai už mums aukojamas kepyklos gėrybes.

Aciu visiems gegužinės dalyviams ir nuolatiniam PLC rėmėjams už dalyvavimą. Tikimės pasimatyti kitoje PLC gegužinėje rugpjūčio 5 d.

Bronė Nainienė

SUNKIAI SUSIRGO KAROLIS LAZINKA

Cicero lietuviai gerai pažįsta, jau seniai čia gyvenanti, visada besišypsanti ir visiemis gera žodį randanti, tautietį Karolį Lazinką. Ji matėme ten, kur tik rinkdavosi lietuviai — minėjimuose, kituose renginiuose.

Karolis priklausė Cicero jūry šaulių kuopai „Klaipėda“, tai įvairiuose minėjimuose jis būdavo pasipuodęs šios organizacijos uniforma. Būdavo paslaugus visiems padėti, duoti patarimus. Kai šimet Šv. Antano parapijos bažnyčioje ir saleje vyko tragiškųjų birtelio įvykių minėjimas, Karolis čia dar dalyvavo ir nenujautė, kas jo laukia.

Visai neseniai jis pasijautė labai blogai — teko važiuoti į LaGrange ir Hinsdale ligonines, kur buvo padaryti sveikatos tyrimai. Jie atskleidė sunkią padėtį: buvo rastas išsienėjęs auglys galvoje, kurį net beviltiška operuoti.

Tokiu būdu ligonis buvo patalpintas Briar Place Nursing Centre, 6800 Joliet Rd., Indian Head Park, IL, kamb. 217. Čia jis kiek atsigavęs ir laukia lankytojų, kurie galėtų palengvinti likusias gyvenimo dienas.

Reikia pažymėti, kad praejusią žiemą Karolis turėjo nemalonių pergyvenimų. Jis gyveno Cicero ir Čikagos įvairių lietuviškų organizacijų veikėjos Janinos Skamienės, name kuri, kaip atsimename, buvo nužudyta. Tiek J. Skamienė, tiek K. Lazinka tą atmintinę sekmadienį dalyvavo lietuviškose Mišiose Šv. Antano parapijos bažnyčioje. Skamienė tuoj po pamaldų nužuvo į savo namus, o Karolis užėjo į sekmadienį lietuvių susirinkimą parapijos pastate.

Cia praleidė apie valandą laiko, K. Lazinka sugrįžęs į butą, jame rado žiauriai nužudytos J. Skamienės lavoną. Kuomet jis paskambino policijai ir apie tai pranešė, Karolis buvo išvežtas į policijos nuovadą ir apie 30 valandų tardytas. Per tą laiką žudikas (ar žudikai) spėjo pasišalinti ir iki šiai dienai dar nesurasti.

Tas įvykis, be abejo, šiam mūsų tautietiiui irgi pakeikė ir po to jis labiau skūsdavosi savo sveikata.

Cicero ir apylinkių lietuviai, susirinkę į savo sekmadienį pabėdravimą liepos 11 d., pasirašė šių pramogų nuolatiniam lankytojų K. Lazinkai skirtą sveikinimą ir linkėjimų pasveikti kortelę.

E.S.

SKELBIMAI

• Karaliaučiaus srities lietuviškų mokyklų paramai per Matosius Lietuvos Lietuvių draugiją Čikagoje aukoj: \$100 - Jonas ir Laima Šaltai, \$50 - dr. Linas ir Rima Sidrys, \$30 Irena Virkau, \$25 - Petras Gobažas, \$15 - Algimantas Totilas, \$1 - Jonas Antanavičius. Rėmėjams dėkojame. „Karaliaučiaus krašto lietuvių“, 1394 Middleburg Ct., Naperville, IL 60540-7011.

• A. a. Vyto Jonušo atminimui, laidotuvių metu šeimoms draugai paaukojo \$205 Lithuanian Mercy Lift. Aukoj: Martynas ir Dalia Trakiai, Laima ir Algis Jurkūnai, Aušrinė Karaitis, Raminta ir Christopher Jacobs, Lidija ir Julius Ringai. Lithuanian Mercy Lift nuoširdžiai dėkoja už aukas.

• Antano Grinos pranešimas „Lietuvos ekonominė padėtis stebėtojo akimis“ bus sekmadienį, liepos 18 d., 12:15 val. p. p. (t. y. po 11:00 val. Mišių) Pasaulio lietuvių centre Lemonte, IL, Bočių menėje. Į „Atviro žodžio forumą“ maloniai kviečia „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis.

• Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinama nuomimais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road, Tel. (773) 847-7747.

• „PENBINKO“ žurnalą, kurį leidžia JAV LB Soc. Reikalų Taryba, red. Karolis Milkovaitis, galima užsiprenumeruoti adresu: 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629, tel. 773-476-2655. Prenumerata metams: JAV-bėse, \$18, kitur \$25. Išeina 8 kartus per metus. Tai vertinga dovana įvairioms progoms.

(sk.)

APIE „VILNIAUS ŽALIUS BROMUS“

Paskutinis mėnesio trečiadienis „Seklyčioje“ paprastai yra dainų trečiadienis, taigi — birželio 30-osios popietę pradedame, sudainuodami dvi partizanų dainas: „Pražydo pirmos melsvos žibuoklės“ ir „Ant Nemuno kranto“.

Paskui dainavome dar šešetas dainų: „Tenai už šilo“, „Ka-reivio daina“, „Augau aš pas tėvelį“, „J. karą“, J. A. Vištelio „Regejimai“, Maironio nuostabią „Vasaros naktys“ ir mūsų tik ką iš atostogų grįžusios programų vedėjos E. Sirutienės mėgstamą „Vilniaus miesto žali bromai“. Maestro F. Strolia paaiškino, kad šitos dainos nėra tokios liudnos kaip tos, kurias dainavome iš rinkinio „Sausdytos dainos“, bet labai gražios — kaip ta sena liaudies daina „J. karą“, kuri yra pilna laipsniavimo ir hiperbolių. Joje apdainuojama, kaip trys seselės išleidžia brolių į karą: viena brolelį rėdo, antra kardelį šveičia, o trečioji, pati jauniausia — vartus atkelus graudžiai verkia. Paskui visos ant vieškelio išėjusios brolelio laukia, bet be brolelio grįžęs žirgelis pasako, kad „Devynios kulkos pro šalį lėkė, o ši dešimta brolelį kirtė“.

Kai sudainavome šauniąją „Vilniaus miesto žali bromai“, tai po jos apie savo piligriminę kelionę — sugrįžimą į gimtąjį kraštą po 55 metų — su dideliu įsijautimu mums pasakojė mūsų „spiritus movens“ E. Sirutienė. Ji patarė visiems, kurie dar nebuvo grįžę, jei tik sveikata leidžia, būtinai nuvažiuoti ir aplankyti Lietuvą.

Elenutė keliavo su broliu (gyvenančiu New Yorke), nes dviesė saugiau, patogiau ir mažiau rūpestių. Skrido suomių oro linija. Ir kaip buvo

įdomu, kai Helsinkyje, persėdus į mažesnę (į Lietuvą skrendantį) lėktuvą, brolis pasakė Elenutei, kad kažkokia moteriškai labai atidžiai į ją žiūrėti. Pagaliau toji moteriškai priejo ir tarė: „ponia Sirutienė, aš jus pažįstu iš „Seklyčios“ Čikagoje“.

Kaip gerai darbuotis tokioje vietoje, kaip „Seklyčia“, nes susitinki pažįstamų net kitame pasaulio pakrašty!

Vilniaus oro uoste lėktuvus nusileido birželio 1 d. 12 val. Giminių iš užjūrio susitikti privaziavo iš visur. Elenutė sakė, kad labai buvo graudu, bet ji išsilaikė neverkus. Prajuokino brolių, kai „musėbūsi“ pastebėjo, kad visi kalba lietuviškai.

Brolizis pasigardžiuodamas priminė, kad „esame Vilniuje, o ne Čikagoje“.

Išsilgtasis ir apdainuotasis Vilnius tikrai gražus: dailiai restauruotas, suremontuotas ir išdėytas. Eini gatvėmis ir džiaugiesi. Elenutė vokiečių okupacijos metais gyveno Vilniuje (vaiku būdama žaidė dartinės prezidentūros kieme).

Pirmiausiai mūsų vadovė aplankė Aušros Vartus. Artėjant prie jų norėjo klaupis gatvėje (bet tą dabar daro rusiška besimeldžiantys elgetos). Laiptai, kuriais lipama į Aušros Vartų koplyčią (yra ir lipančių keliais), apšepę ir apsitrynę. Šv. Kazimiero bažnyčioje, kurioje dažnai meldesi Elenutės velionė mama, mūsų keliauninkė aplankė kun. A. Saulaitį, SJ, kuris dabar „galiukais padalinatas“ po visą pasaulį, nes būdamas Lietuvos jėzuitų provincijolu, turi rūpintis lietuviams jėzuitais.

E. Sirutienė papasakojo, kaip graudu ir įspūdinga prie Televizijos bokšto. Visiems

žuvusiems ten pasodinta po medį. Yra muziejus, jame — žuvusiųjų paveikslai. Muziejų lanko daug ekskursijų, ypač mokyklinių vaikų grupės.

Vienas berniukas, prišokęs prie Elenutės, klausė: „teta (kaip gražu, tiesiog „šilta ant dušios pasidaro“, kai vaikai visus vyresnes moteris vadina tetomis. — E.J.V.), ar jos žinot kur žuvo ta mergaitė?“

Elenutė buvo įkopusi ir Trijų Kryžių kalną, nuo kurio matosi nuostabi, bažnyčių bokštais iškaišyta Vilniaus panorama. Aplankė ir Vilniaus katedrą, kur dabar tvarkomas aikštės grindys.

Aplankė Panevėžį, kur susibūrę Elenutės mamos giminės. Juos prie senelių namų labai gražiai sutiko ir vaišino buvę kaimynai.

Mūsų keliauninkė labai sužavėjo garsioju Kryžių kalnu, kuris nusėtas begale kryžių. Kryžius žmonės stato atsidėkodami Dievui už gautas malones arba jų prašydami.

Mūsų vadovė buvo Klaipėdoje, o Nidoje oras pasitaikė toks puikus, kad, atrodo, lyg į padanges keltų. Juodkrantėje užlipo į Raganų kalną, bet nei vienos raganėlės nesutiko. Žavėjosi Neringa ir Kuršių mariomis.

Grįždama atgal į Vilnių, E. Sirutienė sustojo ir Kauno aplankyti. Kaunas lėčiau tvarkomas negu Vilnius, nors matėsi daug pradėtų statyti namų. Grįžusi į Vilnių, Slau-gėmo namuose Kalvarijų gatvėje mūsų vadovė aplankė buvusius čikagietius: J. Saką, o dr. E. Repišienės nematė, nes ši buvo išvykusi poilsiauti į Druskininkus. J. Sakas sakėsi visų labai pasiilęs. Turis telefoną, bet neturįs kam skambinti. Norintiems grįžti atgal į tėvynę pataria gerai pagalvoti. (Tai jo asmeniškai nuomonė).

E. Sirutienė lankėsi ir Valakampiuose, pas bičiulius, kur netoliese gražiai gyvena prezidentas V. Adamkus. Ji džiaugėsi, kad į Trakų pilį nebereikia valtimis Galvės ežeru plaukti — nueinama tiltais. Galvės ežero pakrantėse labai daug restoranų. Ypač E. Sirutienė susižavėjo Kernave, kuri buvo pati pirmoji Lietuvos sostinė. Taip gražu ten, gal todėl ir kunigaikštams patiko, kad sostinė vietą pasirinko.

Buvo įdomu, kad Lietuvoje Čikagos „Seklyčia“ yra gerai žinoma, kaip pagalba visokioms nelaimėms, sunkumams ir varguose naujai į JAV atvykusiems tautietiams ir kad iš jų išsigelbėti padeda kaip kunigaikštienės išaukštintos dvi Birutės: Jasaitienė ir Podienė. Taip pat žinomi ir mūsų, t.y. vyr. lietuvių, susitikimų ir pabėdravimų trečiadieniai.

Iš savo piligriminės kelionės grįždama, Elenutė visiems parvėžė brangių lankytuvų: birželio 23 d., trečiadienį visus apdalino riekele Bočių duonos, kurią lauzėme ir pagarbiamai valgėme kaip kalėdaitį per Kūčias; taip pat visi gavome ir Baltijos gintarėlių, supiltų į labai gražius tinklinius maišelius. Taip ir pagalvojau, kad nebereiks su poetu (deja, neatsimenu pavardės. — E.J.V.) graudintis kad: „Kai svečiam kalnelį išsėsiuos, neturėsiu pasidėti po galva“.

Aciu Elenutei — sustingusioj saujoj laikysim Baltijos aukas.

Labai įdomią popietę baigėm, bandydami ištraukti laimę „iš šulinio“. Kai kam pavyko.

Emilija J. Valantinienė